

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

XXIII. évfolyam

Subotica, szombat 1922 március 18

77. szám

Megjelenik minden reggel, ünnep után és hétfőn délben
TELEFON SZÁM: Kiadóhivatal 8—58, szerkesztőség 5—10

Előfizetési ár: negyedévre 90 —dinár

SZERKESZTŐSÉG: Kralja Alexandra-utca 4 szám alatt
Kiadóhivatal: Kralja Alexandra-utca 1 (Leibach-palota)

Az árubeszerzés nehézségei

A mult héten hat napon egymás után foglalkoztunk a kereskedelem nehéz helyzetével s azokkal a következményekkel, amelyeket a nyomorékká vált kereskedelem indít a fogyasztóra, termelőre, államháztartásra, a gazdasági élet egész egyetemére.

Ugy látszik, a kereskedő ország bajait éppúgy nem lehet kimeríteni, mint ahogy nem lehet levágni a hydra fejét. Ha egy bajt fölárunk, másik kettőre bukkanunk rá.

Most arra akarunk rámutatni, hogy a mai jogállapot mellett hogyan történhetik a külföldi árubeszerzés.

Ha a kereskedőnek kiürült a rak-tárhelyisége, kénytelen odamenni árucikkért, ahol talál. Ma még, fájdalom, az ország gyáripára nem olyan fejlett, hogy fedezni tudná a szükségletek jelentékeny részét. A kereskedő tehát kénytelen külföldre, tegyük föl: Bécsbe, menni az áruért. Az árut a következő módon szerezhetheti be: Elmegy Bécsbe, kivásztja az árut és megalkuszik a gyárral. Mikor ez megvan, kiállítja a számlát s az eladó és a vevő a számlával együtt elmennek a kereskedelmi és iparkamrába. A bécsi kereskedelmi kamara igazolja — ha igazolja — a megtörtént vételt. Az igazolt számlával a kereskedő hazajön, elutazik Novisadra és kérvényt nyújt be a Narodna Bankához, amelyben a megvett áru kifizetéséhez szükséges valuta beszerzésének engedélyezését kéri. A Narodna Banka 8—10 nap alatt elintézi a kérvényt s ha teljesíti, a kereskedő visszamehet Bécsbe, kifizetheti az eladóját és hazaszállíthatja az árut.

A valuták mai fluktuálása mellett minden árubeszerzés, még ha készpénzfizetés mellett történik is, többkérvényes rejtett valuta-üzlet. A kereskedői ösztönnek rá kell hibáznia arra, hogy mikor szerezzé be az árut, mikor teljesítse a fizetést, hogy az állandóan hullámzó árfolyamok mellett a legkedvezőbb árat tudja kalkulálni. A kereskedőnek ezt az időszakos állását s az ebből elérhető előnyöket most meg kell ismernie az eljárásnak ez a hosszadalmassága, ami fölborítva a kereskedők kalkulációját, bizonyos időponttól túl eső időre tolja ki a fizetés lerovását.

Nem szabad figyelmen kívül hagyni azt sem, hogy a bécsi eladó ármezsgabása még jobban alá van vetve a valuták ingadozásának. A gyárosok, nagykereskedők ma sem adnak el úgy, hogy csak hetek mulva kapják meg a vételárat, mert nem maradnak kötelezettségben olyan időre, amely alatt a valuták kurzusának változása lényeges változásokat idézhet elő a termelési

költségben s ennek következtében az áralakulásban. Az a gyáros, aki ma úgy ad el, hogy csak hetek mulva effektuálják az ügylet, a vételárba bele fogja kalkulálni azt a nyereséget is, amit az elkövetkezendő hetekre a kurzusváltozásoktól remélhet. Ez pedig — bizonyítani se kell tovább — rendkívüli mértékben korbácsolja fel az árat.

A rendelet ömlőlabakat rak a kereskedői fűrgeségre, hómokszákkal torlaszolja el a kereskedői találcónyság útját, meglazítja azt a fűrgeséget, amivel a kereskedők pillanatok alatt tudták a saját — és a fogyasztók — hasznára fordítani a pillanatnyi változásokat.

A valutánk már megint ott gubbaszkodik, ahol két héttel ezelőtt meghuzta magát. Ma már látjuk az 1.80-as kurzus csak egy nyári ki-

rándulás volt, nem végleges letelepülés. Ez a kirándulás azonban jó időre fölzaklatta az áralakulás természetes módját, megzavarta a kalkuláció biztonságát, óvatossá tette a kezdeményezést, s tartózkodóvá minden új üzletet. Most ehhez a természetes benuáláshoz hozzájárul még a rendelet okozta árlekötés. Így azután a tökéletesség, az átjárhatatlanság fokozódnak azok az akadályok, amelyek a kereskedelem folytatása elé tornyosulnak. Ma már mindenki azzal számol, hogy pár hét mulva eddig nem ismert fok áruhiány áll be. Az áruk nyargálnak a fagypontra felé, az áralakulás a barométer érzékenységgel reagál a bekövetkezésre.

Az ország kereskedelme szinte már az utolsó pillanatban kiált segítség után.

Megegyezés a kormánypártok között a külföldi moratórium ügyében

Beogradból jelentik: A koalíció válsága megszűnt. Ismeretes, hogy milyen súlyos ellenlétek merültek fel a radikálisok és demokraták között a kereskedők külföldi hitelnek moratóriumára vonatkozó törvényjavaslat kapcsán. Az ellenlétek miatt a szkup tina lélestei es elnapolták és hosszas tárgyalások folyt az ellenlétek kiűzbőlésére.

Ezek a tárgyalások most eredményel végződtek és így megszűntek azok az okok, amelyek a hely-

zetet már-már felbomlással fenyegették. A „Novosti” jelentése szerint ugyanis a radikálisok és demokraták között megegyezés jött létre a kereskedők külföldi tartozásainak moratóriumára vonatkozó törvényjavaslat ügyében. Mindkét klub elhatározta, hogy tagjainak szabad kezét ad aziránt, hogy a javaslat mellett szavazzanak-e, vagy pedig ellene. Így tehát a lapangó válság teljesen elhárultak tekinthető.

Az olasz külügyminiszter elítéli a fiumei eseményeket

A fiumei lakosság az SHS kormánytól kér segítséget

Róma. A faszisták újabb fumei áll mcinyjéről a lapok a következőket jelentik:

A faszisták népszavazást követeltek, hogy Giurati régens legyen-e, vagy sem. A köztársaságiakat ezt el-lenezte. Mivel megegyezni nem tudtak, Cabruni főhadnagy a parancsnoksága alatt álló fegyveres faszista-csoporttal szétugrasztotta a nemzetvédelmi bizottságot és a hatalmat átadta a katonatanácsnak. A katonaság erre megszállta a középületeket.

Róma. Schanzer külügyminiszter a kamarában részletesen ismertette a fumei eseményeket. A rapallói szerződésben — mondta a külügyminiszter — Olaszország ünnepélyesen kötelezettséget vállalt, hogy elismeri és tisztelgetben tartja Fiume állam szabadságát és függetlenségét. Ha ezt nem tartand meg, nem volna méltó nagyhatalmi rangjára, nem számíthatna tekintélyre a nemzetek társaságában. Megállt pitott, hogy a kormányt semmiféle felelősség nem terheli a Fiumében történtekért. Azoknak viselkedését, akik a fumei kérdést saját belátásuk szerint akar-

Helyreállt a diplomáciai összeköttetés Albániával

— Véget ért az albán forradalom —

Mig Albániában egyre tart a polgárháború, amit — a létszat szerint — egy nagyhatalom pénzzel támogat, ezalatt megtörtént az első lépés az SHS királyság és Albánia között a diplomáciai viszony felvételére. Beograd jelentése szerint Sándor király ma aláírta az ukázát Ilics Nasztáz ki nevezéséről, akit a királyság diplomáciai ügyvivőjévé neveztek ki a tiranai albán kormány mellé.

Olasz tiszték a felkelők között

Szkutari. Tiranába egy bolgár tábornok érkezett, aki Bayran Cura bandájához csatlakozott. A tábornok albán egyenruhában van és állandóan olasz tiszték társaságában mutatkozik. Az olaszok szintén albán egyenruhát viselnek.

Páris. Londonból érkezett hírek szerint az albán forradalom véget ért és a kormány visszatért Tiranába.

Ujból kísért a kormányválság Angliában

Páris. Az angol parlamenti konzervatív párt tagjainak értekezletét, melyet azért hívtak egybe, hogy bizalmáról biztossítsa Lloyd George-ot, hosszú vita után el kellett halasztani a szélső konzervatívok engesztelhetetlen magatartása következtében.

Angol politikai körökben a konzervatív párt ez újabb tüntetése után a kormány helyzetét rosszabbnak ítélik, mint valaha. Előrelájk ugyan-ott, hogy a lordok háza aveti az ir kérdésről intézkedő billt. Ha ez az utóbbi feltevés valóra vlik, akkor valószínű, hogy Lloyd George él az alkalommal és a parlament feloszlatását kéri a királytól.

Az országot ez esetben nem a koalíció fenntartására kérdeznék meg, hanem az ir-kérdés dolgában, elötte tára a polgárháború minden veszedelemét, amelyet az ir-kérdés magában foglal. Lloyd George így utat kapna és egyben eszközt annak a dedelgetett tervnek megvalósítására, hogy magára nézve kedvezőbb körülmények között irhassa ki az új választásokat.

London. Az angol-ir szerződés felsőházi vitája során Curzon lord kijelentette, hogy a mostani kormány néhány hét mulva nem lesz már a helyén.

London. A Manchester Guardian „A koalíció utolsó stádiuma” címen írja: Általános vélemény szerint a koalíció teljesen összeomlott. Hamaros felbomlása elkerülhetetlennek látszik.

Ezzel a kormány helyzete is tartályatlan és számolni kell a kormányválság közeli lehetőségével.

Visszaveszik a tanulókat a palicsi magyar iskolába

Hírt adunk arról, hogy a palicsi magyar elemi iskolából a német és zsidó nemzetiségű tanulókat, mintegy 25 gyermeket a suboticiai tanfelügyelő-egyes intézkedéseire kizárták. Ez az intézkedés a tanügyi törvény azon a rendelkezésén alapul, hogy a nem magyar nemzetiségű tanulókat oly helyeken, ahol nincs saját anyanyelvű iskolájuk, csak a szerb iskolák látogathatják.

A suboticiai tanfelügyelősgélt nyert értesüléseink szerint ez az intézkedés az is szükségessé tette, hogy a palicsi magyar elemi iskola annyira túl van zsúfolva, hogy a tanulóik létszámát már emiatt is csökkenteni kellett.

Az iskolának 120 növendéke van a négy osztályban, akiknek tanítását egy tanerő látja el. Az iskola túlszűfoltóságán a tanfelügyelőszó véleménye szerint már egészségügyi szempontból is enyhíteni kellett. Egy másik oka a kizárásoknak az is volt, hogy idősebb, 12 éves fölötti gyermekek is jártak az iskolába, amit a tanügyi törvény is tilt. Az első osztályban is voltak 12 éves gyermekek, akiket most szintén elávolítottak.

A kizárások érthető konstermációt keltettek a szülők körében, különösen azoknál a szülőknél, akiknek gyermeke már a negyedik osztályba jár és még nem tudja az államnyelvet. Ezek emiatt bizonyára nem tudnának beleilleszkedni a szerb iskola tanügyi rendjébe, nem tudnának megfellelni és így legalább egy évet veszítenének tanulmányi idejükből. A suboticiai tanfelügyelő-egyes azonban, mint értesülünk, méltányosan jár el az ilyen esetekben és a szülők kérésére néhány nevet

dik osztályos gyermeknek újból megengedték, hogy az iskolát tovább látogathassák és a vizsgát a magyar iskolában befejezhessék.

Értesüléseink szerinti a palicsi

Ujabb angol-francia ellentét

A nagyköveti konferencia tegnapi üléséről jelentik, hogy a konferencia a versaillesi szövetségi katonai bizottság jelentését tárgyalta, amely a németországi katonai ellenőrzés fenntartását követeli ugyan, de az ellenőrzés tartamának megállapítását a nagykövetek konferenciájára bizza. Az angol katonai képviselő a franciák részéről indítványozott nyolcévi időtartamot nem fogadta el. A nagykövetek ülésén is tisztán szembőlött a francia és az angol fölfogás között levő ellentét. Gróf Sforza, aki

magyar iskola túlszűfoltósága, a növendékek nagy száma miatt a tanfelügyelő-egyes jövő évben a mostani egy tanító mellé még két tanerőt fog alkalmazni.

Ujabb városi adók lesznek

— Vendégül, kávéházi és házbér-adót léptetnek életbe Subotícán —

Subotícának azt a károsodást, amely földjeinek elvesztésén érte, valamely módon pótolni kell. Az eddigi veszteségeken kívül újabb anyagi veszteség érte a várost az átlal, hogy már bizonyossá és megváltozhatatlanná vált az a tény, hogy újabb 1600 hold földet veszt a kormány a város földjeiből agrártelepítésre.

Ez a jövedelem csökkentésén kívül még nyolc milliósi készpénz kiadás is ró a városra. Miután ezt a tervet a város már annak idején mérbeadta, a bérösszegek, mintegy nyolc milliónyi összegben már becsülták a város pénztárába és ezeket természetesen most vissza kell fizetni a bérelőknél.

Ezek a folytonos újabb és újabb anyagi megrázkódtatások arra kényszerítik a város tanácsát, hogy más

jövedelmekről gondoskodjék. Miután Platikózsits polgármester annak idején ahhoz a feltételhez kötötte állásában való maradását, hogy a pótló adót nem emelhetik fel, azért a város most más adók bevezetését tervezi. Több új adónev tervét dolgozza most ki a tanács és ezek az adók valószínűleg már a husvét előtt megartandó áprilisi közgyűlés elé kerülnek jóváhagyás céljából.

A tervezett új adók közül a egyik egy átlalános vendégül adó lesz, a mit minden vendéglőre és korcsmára egy összegben vetne ki a város évente. Ez az adó inkább csak a vendéglősöket érinti — természetesen igyekeznek majd a közönségre áthárítani — ellentétben azzal a másikkal, amelyek a városi kávéházi fényűzési adó, a kávéházi vendéglőre járulna. Az adó

tervezet seint ugyan a kávéházakban este kilenc óra után blokk rendszer alapján tíz százalékos felárakat hoznának be és ez a tíz százalék, amit minden cikk után kellene a fogasztónak fizetnie, a városi pénztárba folytana be. Ha ez az adó azokra nézne, akiknek a kávéház csakugyan fényűzés, nem is sérelmes, mégis meggondolásra késztet, hogy ma a kávéház már mégsem tekinthető tisztán szórakozó helynek és vannak éjszakai foglalkozással bíró egyének is, akik rá vannak szorulva este kilenc óra után is a kávéházra.

A harmadik új adónev a házbérfüller volna. Ez az új adó minden lakás vagy üzlethelyiség bérlőjét megadóztatná a fizetett lakbér arányában, sőt esetleg kiterjesztenék azt a földbérletekre is. A város ettől az adóttól várja a legtöbb jövedelmet, mert bizonyosnak látszik, hogy a házbéradó tetemes összegre fog rugni.

Szó van ezenkívül még újabb a kutyá-adóról is, továbbá a kocsi megadóztatásáról, aminek alapján minden hintó vagy más fogat megadóztatás alá esne és ezenkívül is még néhány kisebb adó tervet foglalkoztatja az illetékes körök, az ezekre vonatkozó javaslatokat most dolgozzák ki.

Az új adók alapjául a Zagrebben érvényben levő városi adók szolgálnak, amint azok általában a föl-sorolt új adók már a legtöbb nagyobb városban érvényben vannak és Subotícán is kénytelen lesz a város bevezetni ezeket az új adókat, hogy ezáltal legalább némileg helyreállíthassák a város pénzügyi egyenúlyát. A város ezeknek az új adóknak bevezetésével — mint említtük — más városok példáját követi, amely városok már károsodtak annyit, mint Subotica.

A módszer

Irta: Ujabb Ferencc

A 222-es hordár mesélt: — Nagyon elegánsan volt öltözve. Hosszakész levelet adott, hogy a borítékon levő címre délután négy órára elvigyem. Jól megfizette, azután elment. A levelet megszálltam, finom parfümiltala volt, a cím jila tintával írva. Ebből is láttam, hogy jobb ember küldheti, mert csak azok irnak extra-színű tintával. Délután pont négy órakor becsöngettem. Inas nyitott ajtót, bevezetett a szobába. Legnagyobb meglepetésemre ugyanaz az ur vette át a levelet, aki délelőtt átadta. Mintha nem is ismert volna. Féradtan nyult a levél után, késél óvatosan felnyitotta, érdeklődéssel olvasta, csak a szája körül keletkezett valami fájdalom, keserű vonás. Még borralvót is adott.

Késit csodálkoztam a dolgon. Hordár vagyok, postája és közvetítője sok furcsaságnak. Láttam már levélátadaskor gőresösen zokogni, boldog csillogó örömet is vitteni, naftalin-szaga bundát sötét bolthajtásos zúlogáshoz, utolsó aranygyűrűt az ékszerészhez. Hamis tanu voltam elkésett találkozóznál, sőt este cipeltém csomagokat, melyekben lopott holmi volt és nyári hajnalon sok pénzért melegbe burkolni, apró csecsemőt tettem a lenelcház kapuja elé. Az emberek sok mindent eslekeszenek, melynek értelmét csak ők tudják, a piros sapkás ember utolsó néma közvetítője elhatározá-

suknak. Husz évi prakszisomban ez volt az első eset, hogy levelet vittem valakinek, aki saját magával levelez. Délután már nem gondoltam ró.

Másnap délelőtt újra eljött és átadta a lilatintás levelet. A borítékon látszott a friss szagatás, a ragasztószór piszkos nyomaival. — Négy órakor felmentem. Minden úgy történt, mint előző napon. Az ur féradtan felbontotta, olvasta, borralvót adott és megköszönt.

Három héten keresztül pontosan minden délelőtt megkaptam a levelet. A biztos napikereset könnyített életemen. Feleségemnek cipőt vásároltam, hus is került asztalunkra: a lilatintás levél jóvoltából.

Soha nem beszélünk egymással, de mégis úgy éreztem, hogy nagyon szeretem ezt az embert, aki boldog ugyan, de hasznot hoz a szegény, de okos embernek. A lilatintás levél a használatlót összegyűrdött, szélei a ragasztástól megkoptak. Diszkrét ember vagyok, de azért nem tudtam ellenállni a titokzatos levél csábításának és egy kapu alatt felnyitottam. Szép hegyes betűkkel ennyi írt volna:

Kedves Róbert!

Menyasszony lettem. Szombaton lesz az eljegyzésem. Soha többé nem megyek hozzád, ur asszony akarok lenni. — Elli.

A levél tartalmából nem tudtam meg sokat, legföljebb, annyit, hogy nő miatt vándorol a lilatintás levél zsebből a boldog urhoz és

vissza. Ez nem volt újság számomra. Régen tudom, hogy férfi sorsát, okos cselekedetét, boldonságát a nők intézik: láthatatlan drótszálakon, mosollyal vagy könnyel, levéllel vagy üzenettel. A szomorú ur és Elli közt elképzeltem az összefüggést, csak azt nem értettem, hogy miért kell mindennap egy régen küldött levelet elvinni, elolvasni, leragasztani.

Oh tudom, hogy a leveleknek soruk van. Sokáig élnek fiókok mélyén, a gondolat apró gyöngyszemei lassan elszárgulnak, a szerelem ezerszínű szivárgái már csak bányagyd mosolyt jelent annak, kinek egykor az élet másján a boldogságot jelentette. Minden levelet tisztellek, ha léhez kapom, úgy érzem, hogy valaki rám bizza rövid életének egy fontos epizódját, de nem értettem a boldog urat, aki egy megirt, a fiók mélyére érett levelet küldet magának. Elmondtam feleségemnek. Asszonyom nem sokat kutatja a dolgok okát, hanem hamarjában kisvásondarabkákból tárcát varrt a leveleknek, hogy ne gyűrődjenek a gyakori használatlót.

Es történt, hogy egy délelőtt nem jött az ur. Hiába vártam délelőttön keresztül. Nagyon megijedtem. Lehet, gondoltam, meghalt. A boldogok gyorsan halnak, vagy talán beteg. Kétségbeesetten mentem délután a lakására. Az inas, mint régi ismerőst, bevezetett a szobába. Az életem ura karosszékekben ült, szájaiban óriási szivarral. Mosolyogva fogadott. Arcán nyoma sem volt a

meglepetésnek vagy haragnak, hogy hivatalosan zavartam. Helyet mutatott, likörrel kínál és mikor zavaromban hebegni kezdtem, leintett és halk hangon a következőket mondta:

— Három héten keresztül becsületesen és pontosan hordott egy levelet. Biztosan azt hitte, holonnal van dolga. A levél tartalmát elolvasta. Ugy-e, nincs abba semmi különös? Egy fiatal leány bucsuzik egy öreg legénytől, mert férjhez megy. Az öreg legény azonban nagyon szerette azt a fiatal leányt és nem birt úgy, egyszerűen bele-törődni a változhatatlanba. Ezért kellett mindennap a hordár, hogy az öreg legény lassanként belenyugodjék. Mindennap újra és újra átélte azt a pillanatot, mikor három héttel ezelőtt a lány helyett a levél érkezett.

A régi kedve lassan visszatért, már máris is tudott gondolni és tegnap délután, közvetlen a levél után, betoppant a fiatal asszony és kijelentette, hogy nem tud nélkülülni élni...

Tovább nem folytatta. Mélyet szippantott és nézte a kéken terülő füstkarikákat. Borralvót nem adott, de kezet fogott velem. Torkomat a sirás fojtogatta. A lépcsőházban gyönyörű nővel találkoztam. Szinte szaladt az emeletre. Gyűlölettel néztem utána. Haragudtam minden uriaszonyra és a levél számra varrt vászontárcát könnyezve összetéptem.

Letartóztatott vasutigazgatósági titkár

Feleségével együtt csaláskot követett el a vasuti jegyekkel

Kinos szencziója van a subotici vasutigazgatóságnak: dr. Tolnai Jenő igazgatósági titkár feleségével, Nikolic Leoszankával együtt a jegypénztárnál elkövetett csalások miatt a subotici rendőrség letartóztatta.

Dr. Tolnai Jenő öt hónappal ezelőt vette feleségül Nikolic Leoszankát, aki a vasuti jegypénztárnál teljesített szolgálatot. Tolnainé, férjének ösztönzésére, a pénztárnál bűnös manipulációkat kezdett. Így többek között a Magyarországra utazóknak a magyar koronákban megállapított jegyárakat jugoszláv koronában számította. Ezen a réven a házaspár igen nagy jóvedelemre tett szert.

Nemrégiben Tolnaiék már sejtették, hogy manipulációk kiderülnek, ezért az asszony kilépett állásából és Gornimilanovacn lakó szüleéhez akart utazni. Hétfőn dr. Tolnai is három napi szabadságot kért, hogy feleségét elkísérje. Csütörtökön minden butorukat vagyonba rakták és azt Gornimilanovacra feladták. Időközben azonban a vasutnál rájöttek a visszaélésekre, mire dr. Tolnait és feleségét csütörtök este letartóztatták.

A megtévedt házaspárt péntekön átadták az ügyészségnek. A vizsgálat minden irányban megindult, mert azt hiszik, hogy Tolnaiék a jegycsalásokon kívül egyéb visszaéléseket is elkövettek.

Subotica város magyarországi földbirtokos

A főispán és főkapitány tárgyalásai a magyar hatóságokkal az elszakított földek megműveléséről

Subotica városa most nagyon érdekes módon akarja megoldani azt a problémát, amely a város magántulajdonát képező földek nagyrésznél Magyarországhoz való csatolása által vetődött fel. A városnak ezekre a területekre feltétlenül szüksége van és ugyszólván egzisztenciális érdeke fűződik ahhoz, hogy a földek jóvedelmét tovább is élvezze.

A kormányban és a városnak ezenfelül — mint már megirtuk — az az álláspontja ebben a kérdésben, hogy miután ezek a földek Subotica város magántulajdonát képezik, a tulajdonjogban semmiesetre sem állhat be változás azáltal, hogy ezek a területek a határon túlra kerültek. Ezért Dobanovacki Pál főispán, aki tegnap érkezett vissza Beogradból, a kormányval való tárgyalásai alapján most arra az álláspontra helyezkedik, hogy ugyanugy, amint a határmelkettős birtokosok megművelhették továbbra is a határon túl fekvő földjeiket, vagy szőlőiket, Subotica is ragaszkodik ahhoz, hogy magyarországi földeit továbbra is megművelhesse és terményeit értékesítse.

Ebben a kérdésben pénteken már meg is kezdődtek a tárgyalások a subotici és a magyar hatóságok között. A város részéről Dobanovacki Pál főispán és Karakasevic Gábor rendőrfőkapitány vettek részt ezeken a tárgyalásokon, amelyeket a határon tartottak meg a magyar hatóságokkal. A tárgyalásokon Dobanovacki főispán a városnak azt a kívánságát terjesztette elő, hogy a város saját földjeinek megművelése céljából, ugyanugy, mint a határmelkettős birtokosok, határátlépesi igazolványt kapjon és özegei így állandóan átjárhassanak a

Magyarországhoz tartozó területre, a földek megmunkálása végett.

A tárgyalások anyagát a magyar hatóságok természetesen még felsőbb fórum elé terjesztik és csak ezután lehet majd szó a döntésről, mert egyelőre még kétséges, hogy mi a magyar kormány álláspontja ebben a kérdésben. A tárgyalások mindenestre rövidesen folytatódni fognak, mert a városnak az a célja, hogy már a tavaszi munkálatokat is maga végzehesse el.

Ujból megkezdik az utlevelek láttamozását a budapesti SHS követségen

— Ilcs alezredes pécsi afferjének elintézése —

Budapestről jelentik: A Pesti Napló pénteki számában arról ad hírt, hogy ubjól megkezdődik Budapesten az SHS. követségen az utlevelek láttamozása. A lap ezzel kapcsolatban foglalkozik azokkal az okokkal, amelyek miatt a budapesti SHS. követség beszüntette a magyar utlevelek láttamozását. A Pesti Napló ennek kapcsán beszámol Ilcs alezredes pécsi afferjéről is, még pedig a következőképen:

„Bizonyos társadalmi körök Pécs megszállásának megszüntével nem óhajtották Ilcs alezreddel az érintkezést fenntartani és a magyar köröknek ezt a magatartását adta tudtára egy magyar höly Ilcs alezredesnek. A forma, amelyet a höly választott, nem lehetett valami szerencsés, mert az SHS. alezredes nagyon megsértődött és az eset miatt panaszt emelt az SHS. kormánynál.”

Ennek a diplomáciai affárnak a következtében — írja tovább a Pesti Napló — szüntette be a budapesti SHS. követség a magyar utlevelek láttamozását. Az SHS. kormány ugy rendelkezett, hogy mindaddig, amíg Ilcs alezredes nem kap teljes elégtételt, az SHS konzulátus nem láttamozhatja a jugoszlávdiába szöő utleveleket. Az ez ügyben megindult

Az Osztenburg-ügy rejtelme

Osztenburg fogvatartása érdekében eltávolították a magyar honvédfőtörvénynek elnökét

Emlékeztet még, hogy február elején a budapesti legfelsőbb honvéd törvénytörvények szabadlára helyezte a királyiuccsban való részvétellel vádoit Osztenburg őrnagyot. Kéthétet később a honvédség főparancsnoka Nagy Pál tábornok letartóztatási parancsot adott ki Osztenburg ellen, akit ennek alapján újra letartóztatásba s helyeztek.

A letartóztatás ellen Osztenburg védője nyomban felfolyomást jelentett be a honvédség főparancsnokánál, Nagy Pál tábornoknál. A katonai bűnvád perrendtartás szerint a felfolyomást az illetékes parancsnok huszonnégy óra belüli kötele a legfelsőbb honvéd törvény-székhez átteni s az illetékes parancsnok 24 napig tartotta vissza a felfolyomást.

A budapesti honvéd főtörvénytörvénynek Bartha Lajos tábornagy az elnöke. Azt mondják róla, hogy ki való ember, katonai multja, jelme, bölcsessége, hozzáférhetelensége eredesztiálj k őt a magas méltóság birtoklására. Bartha Lajos elnököt abban a tanácsban, amelyik Osztenburg szabadlára helyezését elrendelle. Előrelátó volt, hogy ha

Érdekes helyzet állna mindenesetre elő, hogyha a megkezdett tárgyalások eredményesen végződnenek, mert ezáltal Subotica városa magyarországi földbirtokos lenne és mint ilyen természetesen magyar adófizelő is volna. A város azonban szivesen fizetné meg ezt az adót, ha így jóvedelmét, amely az átcsatolt földelkből származik, tovább élvezhetné, annál is inkább, mert ez a város anyagi helyzetének lényeges javulását jelentené.

diplomáciai tárgyalások eredményre vezettek, amennyiben a magyar kormány utasította a pécsi hatóságokat, hogy Ilcs alezredesnek a rajta esett sérelemért elégtételt szolgáltatassanak.

Ennek megfelelően a pénteki pécsi napilapok közlik a magyar polgári és katonai hatóságok bocsánatkérését, amit a beogradi kormány követelt Ilcs alezredes megsértése miatt.

Megbízható magyar részről egyébként az ügyre nézve a következő felvilágosítást kapta a lap:

— Az affer, amelyről szó van, kleégitő elintéztést nyert. Ilcs alezredes urnak elégtételt szolgáltatott az illetékes hatóságok. Ugy tudjuk, hogy ennek következtében hoinaptól kezdve az SHS konzulátuson már láttamozzák az utleveleket.

Igy tehát a diplomáciai bonyodalmak remélhetőleg vége van és a sok kárt és kellemetlenséget okozó vízumbeszüntetés után most már rendszeresen és gyorsan megkaphatja mindenki a budapesti SHS. követségen a vízumot. Amikor a gazdasági kapcsolat ufrafelveteléről folyunk a komoly tárgyalások, akkor feltétlenül szükséges, hogy az utlevelek láttamozása ne ütközzék teljesen indokolatlanul mindenféle nehézségekbe.

tovább is a honvéd főtörvénytörvény marad, a bíróság ragaszkodni fog korábbi határozatához és Osztenburg újra kiszabadul.

Osztenburg fogvatartása érdekében tehát el kellett távolítani a bíróság éléről Bartha tábornokot, akit különben Nagy Pál tábornok fel is jelentett Osztenburg szabadlára helyezésé miatt.

Bartha tábornoknak először egy kéthónapra szóló szabadságolási igazolványt kézbesítettek, de a tábornok visszautasította. Ő nem kért szabadságot, nem beteg és ha el akarják küldeni, helyezték nyugállományba.

Ezek után sürgösen teljes ülésre hívta össze a Legfelsőbb Honvéd Törvénytörvények tagjait. A teljes ülés n lmondta és jegyzőkönyvbe vétette mindazt, ami távozás körül történt és ünnepélyesen így szöolt a birákhöz:

— Felszöolitom az urakat, hogy legyenek elsősorban bírák, akik csak a törvény és lelkiismeretük parancsát ismerik. Ha kell, családjuk existenciáját is tegyék kockára, hgy bírói szabadságukat megőrizhessék!

... Az elnök ezzel eltávozott. És Osztenburg felfolyomását még aznap fölterjesztették a törvénytörvény-székhez, melynek elnöki székéből eltávolították azt, aki őt egyszer már szabadlára helyezte.

Osztenburg védője a Jog és Szabadságvédő Liga elnökénél, Apponyi Albert grófnál jelentette be azt a sérelmet, ami ezzel az intézkedéssel a bír' i függetlenségét érte.

Változás a lakáshivatal vezetésében

A subotici lakáshivatalnak ezideig nem volt tulajdonképpeni főnöke. A lakáshivatali vezetői állás egy törvényeszeki bíró áll, aki azonban csak a lakásügyi tárgyalásokat vezeti, azonban a lakáshivatali adminisztratív ügyeinek intézésében nem vesz részt. A lakáshivatalban tulajdonképpen csak djnoki állásban levő tisztviselők dolgoztak ezideig, ami semmiesetre sem volt az ügykezelés előnyére.

A lakáshivatalnak föltétlenül igen sok a dolga, sőt megállapítható, hogy a hivatal túl van terhelve a rengeteg megkereséssel, amit a község állandóan intéz hozzá és ehhez a munkához kevés a hivatalba beosztott munkaeer. Részben ennek tulajdonítható, hogy bizonyos ügyek igen sokáig fekszenek a lakáshivatalnál, amíg végre elintézésre kerülnek.

Ugy értesülünk azonban, hogy ezenkívül is bizonyos lassúságot és hanyagságot tapasztalt legutóbb a lakáshivatal fölöttes hatóság az ügyek kezelésében, ami a lakáshivatali gyakran sürgösen igénybevevő község kárára ment. Ezekre való tekintettel a lakáshivatal munkáját gyorsítani és rendszeresebbé akarják tenni. A napokban változások várhatók a lakáshivatal vezetésében.

A lakásbizottság elnöke természetesen továbbra is az eddigi marad, csupán arról van szó, hogy a lakáshivatali adminisztratív ügyeinek intézésére a hivatal élére egy rendszeresített tisztviselőt állít a város, akinek a személyében megvannak a szükséges garanciák arra, hogy az ügyeket a leglelkiesmeretesebben és leggyorsabban intézze el.

A lakáshivatal vezetésében küszöbön álló változás remélni engedi, hogy a jövőben pontosabban és gyorsabban lesznek elintéztve egy lakásigénylési, mint a lakbérmegállapítási ügyek, amit a község bizonyára megnyugvással vesz tudomásul.

A Magyar Párt nagygyűlését

május 7-ére hívják össze

A magyar párt szervezködő munkája serényen és ontudatosan folyik tovább. A subotici szervezet — mint közöltük — felhívással fordult az ország egész magyarságához, amelyben közele velük a szervezkedés módját, a helyi szervezetek megalakítására hívta fel őket. Ez a felhívás nem maradt eredménytelen. A magyarság megmozdult s napról napra érkeznek jelentések a kezdeményező subotici szervezethez, melyben bejelentik a vidéki szervezetek megalakulásukat és a subotici szervezethez való csatlakozásukat.

Ezek az alakulások a subotici szervezet irányítása mellett szervezkednek meg. A szervezkedés ítéme tovább is élénk marad, hogy a legközelebbi hetekben mindazokban a községekben, ahol a magyart

ság jelentősebb számban lakik, már megalakuljanak a helyi szervezetek.

Vasárnapra a Felső-Bácskában, — Kishegyesen, Feketehegyen és Csantavéren — hívták össze a magyarokat. A csantavéri gyűlés azonban aligha lesz megtartható, mert a topolai főszovalgóról, akinek a gyűlés megtartását bejelentették, a bejelentés tudomásul vétele előtt bekövetkezett a népgyűlés felszólalók névsorát. Az összehívóknak azonban a névsor bemutatása nem állhat módjukban, miután a nagygyűlésen a dolog természete szerint minden szóra jelentésként felszólalhat. Ez a főszovalgóról intézkedés az alkotmány rendelkezéseitől való elhajlást mutat, mert az alkotmány felett helyiségekben megtartott gyűlésekhez hatóság engedélyt nem kíván. Ha az összehívók tapintatból mégis bejelentik a gyűlést, ez a bejelentés még nem ad jogszertű alapot az alkotmánnyal meg nem egyező fellépés érvényesítésére.

A subotici szervezettel végrehajtó bizottsága serényen dolgozik a magyarság országos nagygyűlésének előkészítésén is. Azt már elhatározták, hogy ezt a nagygyűlést május hó 7-ik napjának délelőtti tíz órájára hívják össze Suboticára s itt a városi erdőben, szabad ég alatt fogják megtartani. A subotici szervezet vezetője még már most dolgozik annak a programtervezetnek kidolgozásán, amit a nagygyűlés elé fognak terjeszteni.

Szervezkednek az elégedetlen kisczagdák

A vidéki szervezetek elszakadnak az egységes párttól

Budapest. Az egységes párt átalakulhatna az elégedetlenek pártjává. A párt mindegyik frakciója elégedetlen. A volt országgyűlési képviselők, a közeppárt tagjai és a régi függetlenségielők azt hangoztatják, hogy amikor ők a párthoz csatlakoztak, politikai múltjukhoz méltó érvényesítésre számítottak, ezt azonban nem érték el a pártban.

A régi kisczagdák között az elégedetlenség még hangsúlyosabban nyilvánul meg. A néhány nappal ezelőtt megindult kisczagdamozgalom, amint a legutóbbi fejlemények mutatják, még egyáltalán nem jutott nyugvópontra. Legfeljebb Budapesten sikerült az elégedetleneket leszerelni, de a vidéki kerületekben a mozgalom tovább tart. Az akció élén álló volt kisczagdák képviselői azt hangoztatják, hogy az 6 memorandumuk, amelyet a miniszterelnökhöz eljuttattak, pontosan megjelölt határidőn belül választ kért.

Ez a terminus már lejárt, anélkül, hogy feleletet kaptak volna. Ők tehát úgy érzik, hogy semmi kötelezettség nem terheli őket többé és szabad kezet nyertek további magatartásukra nézve.

Az akció most úgy akarják folytatni, amint az taktikai céljaiknak legjobban megfelel. Az akció sávjainak most a vidékre terelődött át. Amint mondják, tíz vármegye szervezeteinek csatlakozására számítanak, amelyek egységes eljárásban fognak megállapodni és ezt legközelebb nyilvánosságra hozzák. Tervük az, hogy

újból igazi kisczagda-párt szervezetekké akarják átalakítani, függetlenül a budapesti központtól és ezután jelöltjeiket is ők maguk választanák ki.

A hírek szerint az akció vezetői a hőmezővásárhelyi kisczagda-pártszervezetek csatlakozására is számítanak és ezeknek bevonásával március 25-én nagygyűlést akarnak tartani Hódmező-

Az oroszok harcra készülnek

— Német tisztet az orosz hadseregben —

A Novoje Vremja értesítése szerint a szovjet újabbán lázasan hozzalátott a vörös had-ereg reorganizálásához, hogy annak harci készsége fokozza.

Az összes hadseregrészeket teljes harci készenlétebe kell hozni április tizenötödikéig.

A politikai biztosok helyi katonai főfelügyelők foglalták el, akiknek ugyanaz a hatáskörük, ami a régi főfelügyelőké volt. Az egész hadsereg tíz-két front-hadseregbe oszlik. A hadsereg bázisai: Kiev, Jekaterinoszlaw, Rostov, Vitebszk, Pétervár, Omszk, Irkuck és Moszkva. A hadsereg újraszervezését egy bizottság végzi, melynek tagjai Verhovszkij, Patapov, Butov és Cseremiszov. A legfőbb irányítás Trockij kezében van.

A Novoje Vremja megjegyzi, hogy a Wrangel—Petljura-csapatok mozgósításáról szóló hírek provokáció jellegűek.

Minden jel arra vall, hogy a bolshevikiek aktív harcmozdulatokra készülnek északon és délen.

Az északi demonstratív jellegű lesz, a fontos események délen várhatók.

Otszák német tiszt

London. Az alsóházban Sir. H. Britain meginterpellálta a külügyminisztert arról, hogy: van-e tudomása a felől, hogy az orosz hadse-

Van-e telefoncenzura Magyarországon?

Szász Zoltán ügyének tárgyalása

Budapestről jelentik: Szász Zoltán ügyében csüörtökre tüzte ki a budapesti büntető törvényszék a főtárgyalást. Szász Zoltán azonban nem jelent meg a tárgyaláson, miután orvosi bizonyítvánnyal igazolta, hogy betegnek fekszik a lakásán. Dr. Miskolczy Agost királyi ügyész azonban nem tartotta elfogadhatónak a bizonyítványt és felolvasta a magyar királyi tábvesztelő ellenőrző-bizottság jelentését, mely szerint a bizottság kihallgatta Szász Zoltánnak egy telefonbeszélgetését, amelyet felőjével, Vámbéry Rusztemmel folytatott arról, hogy a tárgyalás napján influenzás lesz. Indítványozta az ügyész, hogy függeszték fel a tárgyalást és törvényszéki orvos állapítsa meg Szász Zoltánról, hogy beteg-e vagy nem. Vámbéry Rusztem szótalt fel ezután s kijelentette, hogy joga van kérelmezni az említett telefonbeszélgetés kihallgatásáról szóló jelentésben, mert közütdomás szerint telefoncenzura jelenleg nincs; ezt legutóbb a miniszterelnök is határozottan kijelentette. Miskolczy királyi ügyész erre kijelentette, hogy igenis van telefoncenzura, de csak olyanokkal szemben, akik magatartásukkal okot adnak rá.

Vámbéry védő ezután az újságírók felé fordult és általános derűtlenség közepette a következőket mondotta:

vásárhelyen. Ugyanazon a napon tehát, amelyen gróf Bethlen István miniszterelnök is megjelenik Hódmezővásárhelyen, hogy ott programját kifejtesse.

regben mennyi német tiszt teljesít szolgálatot?

A külügyminiszter válaszában kijelentette, hogy pontos adatok hiányában nem tud kielégítő választ adni és e kérdés rendezéséről véleménye szerint nem is lehet kellően tájékozódni. Tudomása szerint hozzávetőlegesen ötszáz német tiszt szolgál az orosz hadseregben.

Trockij riadója

Moszkva. A szovjet-ülélen Trockij nagy beszédet mondott, amelyben felhívta a figyelmet a szovjet tengerőrs veszélyre. Tíz-két jelentésük öteket, — mondotta — hogy a geau konferencia megnyitásával egyidejűleg, a keleti és csernigovói kormányzóságban új lázadások fognak kitörni, amelyekben Storopatki bandái is résztvesznek. Erős katonai mozgólódás észlelhető a Fekete-tenger mentén, Odesszában, Batuban, — de ez csak cselelgés. Az igazi fölvonulás a Kaukázusban fog elkövetkezni. Ennek az akciónak fővezére Nikolaj Nikolajevics nagyherceg.

Vladivosztokot tényleg elfoglalták a kommunisták.

A Poszjednij a Novosztij értesítése szerint Vladivosztokot elcsétt. A szovjet csapatai elkeseredett harcok után bevonultak a városba. Ezzel a távol-kelet ellenforradalmi mozgalomnak legfontosabb bázisa veszett el.

Méltóztassanak figyelembe venni, hogy a vád képviselője inkriminálta Szász Zoltánnak azt az állítást is, hogy Magyarországon telefoncenzura van.

A bíróság ezután úgy határozott, hogy kilüldi Szász Zoltán lakására dr. Minnich Károly törvényszéki orvost és miután ez nem talált komolyabb betegséget, a tárgyalás pénteki megtartását határozták el.

Pénteken nagy érdeklődés között kezdették meg Szász Zoltán ügyében a főtárgyalást. Szászt detektívek vezették elő. Nagy felindulást keltett, hogy a vádlottak személyi adatainak bemondása közben szorongos fogházórák jelentek meg a tárgyalási teremben. A vádirat ismeretése után Miskolczy ügyész bejelentte, hogy a vádat kiterjeszti és a vádlottak ellen kormányzórsétsé vétségéért is vádat emel. Az újabb vádemelés ellen kifogásokat jelentenek be a védők és kéri a tárgyalás elnapolását. Vámbéry védő kéri, hogy a vádat a sajtótörvény alapján bírálják el, miután az inkriminált bűncselekményeket sajtótörvény követették el a vádlottak. Az ügyész ellenzi ezt. A bíróság megállapítja, hogy a vád tárgyává tett bűncselekmény nem tartozik a sajtó-eljárás alá. A tárgyalás elhalasztására iránuló indítványokat is elutasítja a bíróság. Ezután megkezdődött az érdemleges tárgyalás.

Szász Zoltán vallomásaiban kijelenti, hogy nem érzi magát bűnösnek. Garami felszólítására elhatározta, hogy cikket fog írni az antibolsvista jövőnek, főleg azért,

mert a pesti lapokban még szépirodalmi működéset sem fejtethet ki. A cikketek névalírásával szignálta és azokat a Népszavától továbbították Bécsbe, hogy milyen úton, azt nem tudja.

Ezután a bíróság felvostat több inkriminált cikket, majd Gergely Győzöt hallgatják ki. Gergely kijelenti, hogy nem érzi magát bűnösnek. Nem tud arról, hogy Bánóczy a »Jövőnek» írt volna. Madzsar megkérte őt, mint a Népszava segédszerkesztőjét, hogy engedje meg, hogy cikkeit a Népszavánál diktálhassa. A cikkek Bécsbe küldését ő elvállalta. Szerdahelyiné úgy tudja, hogy a cikkek a Népszavának készülnek. Elmondja, hogy letartóztatásáig Szász négy, hat, esetleg több cikket adott át neki. Nem tudja, mit jelentenek a kéziratokon látható különös jelek.

Bánóczy László nem érti a vádat. Senki sem világosította fel, hogy milyen bünt követett el. Sohasem írt a Jövönék.

Szerdahelyi Sándorné gépiíró a Népszavánál. Nem érzi magát bűnösnek. Nem emlékszik arra, hogy Szász Zoltán diktált volna neki, mert Szászt egyáltalán nem ismeri. Nem emlékszik Szász cikkeire.

A tárgyalást szombaton folytatják.

Ujabb munkáskizárások Budapesten

Harmincezer ember kenyér nélkül

Budapest. A vas- és fémmunkások sztrájkja a tegnapi nap folyamán, mint azt megírtuk, tovább terjedt. Az eddig szűn-telő gyárakhoz ugyanis csatlakozott a Lipták és Tarsa vasárugyár és mintegy száz munkást zárt ki a gyár egy részéből. Ugyanekkor nagyszabású kizárás történt a Neuschloss és Lichtg tóparti gyárban is, amely két bizalmi kerület elbocsátásával kapcsolatban keletkezett. A munkások egy része e mi t elégedetlenkedett és sztrájkba lépett. Amikor a sztrájk kezdett általánossá válni, a gyárvezető öszeg beszűntette az üzemet. Ezekkel együtt most már tízezer vas- és fémmunkás van munkanélkül, úgy, hogy családtagjaikat is tekintve, mintegy harmincezer lélek van kenyér nélkül. A munkaadók, valamint a hatóság nem tett egyetlen lépést sem a békéltető tárgyalások megkezdése iránt.

A helyzet, mint azt ma a Vas-és Fémmunkásokövetségéről kijelentették, egyre rosszabbodik és elmérgesedik. A munkaadók úgy látják megfontoltan és terszerien hajtják végre a munkáskizárásokat és a jelek szerint itéve minden kitartás megvan arra, hogy a mai napon újabb üzemek csatlakoznak a munkabeszűntetéshez és a vasmmunkások újabb százait zárják ki a gyárakból.

A tegnapi sztrájkra való felbujtás miatt letartóztatott öt munkást a rendőrség ma szabadonbocsátotta.

Hétfőn megkezdődnek a békéltető tárgyalások

Budapest. A kizárt vasmunkások ügyében semmi fordulat nem történt. A helyzet egyre jobban elmérgesedik. A sztrájkoló munkások száma elérte a tizenkétezeret. Hétfőn megindulnak a békéltető tárgyalások. A kizárt munkások vasárnapra öb gyűlést hívtak egybe, amelyeket azonban a rendőrség még nem engedélyezett.

Emelik a vármegyei nyugdíjakat

Bács-Bodrog vármegye vezetőségének már hosszú idő óta nagy gondot okozott a megyei nyugdíjak és azok özvegyeinek ügye. A nyugdíjak egyáltalán nem tartottak lépést az általános drágulással, miáltal a nyugdíjasok úgyszólván nyomorogtak. A vármegyéhez ebben az ügyben többször intéztek a nyugdíjasok kérelmet, hogy ügyüket rendezzék, de mindezek, pénzügyi okokból, arra sor nem kerültek.

Most azután Sztójkov Mózes dr. alispán tervezete alapján, amelyet a megyei közgyűlés elfogadott és a belügyminisztérium jóváhagyott, a nyugdíjas tisztviselők, utstemelek, azok özvegyeinek és árváinak ügye elintéződté, Eszerint 1922 január elsejei hatállyal, a száz és kétszáz százalékos pótlék megszüntetése mellett, a szabályrendeletben előírt nyugdíjakat, lakhétpótlékot, nevelési és temetkezési járulékat, valamint kegydíjakat, az eddigi koronárérték helyett dinár értékben adják ki. Azoknak a nyugdíj és egyéb járulékaik, akik 1922 január elseje után nyugdíjaztatnak, rögtön dinár értékben állapítatik meg.

Az így keletkezett költségöbblét nem teszi szükségessé a vármegyei pótdió felemelését, miután a különböző alapokból 590.000 dinár áll ezen célra a megye rendelkezésére.

A fenti rendelkezés folytán a 654 megyei nyugdíjas ügye végre elintéztet nyer.

A novisadi strand

— Előkészületek az új szezonra —

— Novisádi munkatársunktól —

A novisadi Duna-strand a legnagyobb folyami strandja a kontinensnek. 4—5000 ember fordult meg nemelyik napon a strand végeláthatatlan selymespuha homokján. Sokszor nem látszik a homok a sok reztelen, félbarnára sült testtől és estefelé mint egy nyugtalanul mozgó kigó nyult el a sok ember a városba vezető gyepes úton. A március napugars meglege észébe jutattja az embereknek a strandot és naponta járnak le a vízhez megnezni, nem változott-e a mult év óta a strand, a kabinok, a hatalmas étterem, a zenepavillon, meg a bokros, sűrű sziget...

A hó, eső, szél elmosta, elhordta a sok lábnymot, a gyerekeképzítette homokvárakat. Itt-ott letört faágak, gyaluforgácsok tarkítja a lapos partot, ugy néz ki, mint egy elhagyott, szerpentines, konfentis bátkerem hajnal felé. Csönd, elnyult nyugalom, barátságatlan, morgó szélzugas.

Hatvan munkás dolgozik, épít, javít, fur, farag a strandon: készülnék az új szezonra, nemsokára május, akkor megindul az emberáradat és nem lesz vége szeptemberig. Több mint 850 kabin lesz az idén, százzal több, mint az elmúlt nyáron. Homokgátakat emelnek, hogy védjék a strand-homokot az elsöprés elöl. A vasutón is sokat javítanak, új benzines erőm motor kerül a tavaszi rossz autómotor és mégrosszabb lokvak helyére. Százhusz személy fog egyszerre leutazhatni, nem ugy, mint tavaly. A jétkérek kibővül, tornaszűz és orvos lesz allanodan kúrn. Az új szálloda helyét is már feljelölték.

Nagy versenypályát fognak építeni és az oldal-erdőt is kiirtják. Bővül, nagyobbodik a strand, a kabinok hat méterrel magasabbak, mint a vizállás. A kivétező utat is rendezbehozzák. Nem kell majd port nyelni,

Az európai hadseregek létszámának leszállítása

Szeptemberben fog összeülni a népszövetség teljes gyűlése Genfben. A gyűlés az európai szárazföldi hadseregek leszerelési kérdésével is foglalkozik. Ennek a kérdésnek a tárgyalára egy külön ugynevezett vegyes bizottság alakult. A vegyes bizottság egyik tagja Lord Esher konkrét javaslatot nyújt be az európai szárazföldi hadseregek létszámának leszállítására.

Lord Erzler javaslata tíz évre előre kívánja megállapítani az európai hadseregek létszámát. Az általa elgondolt alapegység harmincezer főnyi hadseregből áll, a rendőrséget és a vezérkart is beleértve. Az egyes országok ennek az alapegységnek egyszerséget vagy többszörösét állíthatnak fel. Számítása szerint az európai hadseregek így alakulnának a következő tíz évben:

Belgium, Dánia, Norvégia, Svédország, Svájc, két egység (60.000 ember).

Csehszlovákia, Anglia, Görögország, Jugoszlávia, Hollandia, Románia, Spanyolország, három egység (90.000 ember).

Itália, Lengyelország, négy egység (180.000 ember).

Portugália egy egység (30.000 ember).

A legyőzött államok: Németország, Ausztria, Magyarország, Bulgária, Törökország katonai létszámát a békeszerződés írja elő. Esher javaslata szerint tehát

sem pedig három kilométeres kocsit csinálni. Fölemelték a régi utat és kövezik, meg négyzer öntözök is majd a nyáron naponta. Igaz, a kabin-árak is magasabbak lesznek 40—60 százalékkal.

Anglia csupán 90.000 katonát tarthatna fegyver alatt, annyit mint a kis Görögország, vagy mint Németalföld. Anglia ilyenformán kész jó példává előljárni, noha a lemondás jelentőségét némileg csökkenti az, hogy a kolonális csapatokra nem terjedne ki a lefegyverzés. Franciaország 580.000 katonája helyett csak 180.000 főnyi hadsereget tarthatna, ha a népszövetség és a népszövetség után a kormányok elfogadnák a javaslatot. Lengyelország például 250.000 katonában szabta meg hadseregének létszámát, amellet azonban tartalékosok is állanak fegyver alatt, és a lengyel hadsereg létszáma szerény számvetéssel 360.000 ember. Ebből lord Esher javaslata csak százhuszrezt hagy meg, ugyanannyit, mint Olaszországnak. Noha a finansziális nehézségek nyomása alatt Olaszország már önként a fokozatos lefegyverzés útjára lépett, az olasz hadsereg még mindig több, mint kétszeresét teszi a Lord Esher által javasolt létszámának. A népszövetség az érdekelt hatalmak egy-egy katonai megbízottjának részvételével állandó bizottságot küldene ki a lefegyverzés végrehajtásának ellenőrzésére. Akármilyen távol áll is ma még a Lord Esher által kidolgozott tervet a megvalósulástól: a tervezet jelentőségét hiba volna kétségbevonni.

Bajorország menedéket adott a Károly-puccs vezérének

— Interview Lehár ezredessel —

Az októberi Károly-puccs katonai főfunkcionáriusáról, Lehár ezredeséről, a Horthy-csapatok győzelme után sokáig semmi bizonyosat sem lehetett tudni. Vad hírek jöttek arról, hogy Károly király tábornokát a saját katonái meggyilkolták, hogy belefulladt a Dunába és aztán nagysokára az a nem kevésbé ellenőrizhetetlen híradás érkezett, hogy Lehár ezredes bajor földön, a bajor monarchisták vendégszeretetéél élvezi.

Egy csehországi lap munkatársa véletlenül összekerült a Károly-puccs főparancsnokával, aki inkognitóban éli napjait egy istenhátamögötti bajor faluban. Az újságíró tiszteletben tartja az ezredes inkognitóját és nem árul el semmit Lehár tartózkodási helyéről. Menekülését, életét az októberi kaland után így mondta el Lehár ezredes:

— Amikor már ugy álltak a dolgok, hogy elfogatásunk csak órák kérdése lehetett, magához hívatott engem a császár és megparancsolta nekem, hogy adjutánsommal, Oswald főhadnaggyal, meneküljek el és a mi októberi akciónk aktáit hozzam biztonságba. Mi tehát menekültünk, tulajdonképpén saját akaratunk el-

megettük az utat a határon keresztül. Nyolc órákor este holtra fadaradtan érkezünk meg Mähring faluba, az első bajor községbe. Megmenekültünk! Azóta itt élünk Bajorországban, a származékomban. A hatóságok túrnék bennünket, holott nagyon jól ismerik kilitünket. Senki sem őriz bennünket és senki sem ellenőriz.

Eddig a száműzött ezredes elbeszélése. Mindez csak azt igazolja, hogy az a gyakori híradásunk: Bajorország a magyar Habsburg-restauráció főfészke és a Habsburg-restauráció újabb kísérlete is innét fog kiindulni, — nem ellenkezik a valósággal.

Porfelhők a suboticai utcákon

Az elhanyagolt városfejlesztés és létszámügy

Az idő április jétszik. Hirtelen megint téliesre fordult, de máris arról kell panaszokodni, hogy elviselhetetlenül nagy a por a városban. Subotica erősen homokos vidéken fekszik, ebben is leli magyarázatát, hogy az első napugaras száraz napokon máris érezhető a por még a kövezett utcákon is, azonban, ha ezen a körülményen már nem is lehet segíteni, enyhíteni mindenesetre szükség van.

Minden város modernségét és fejlettségét legjobban az a körülmény jellemzi, hogy mennyire törődnek a köztisztasági kérdésekkel. És ha Subotican nem is mondható a köztisztaság épen elhanyagoltnak, az bizonyos, hogy közegészségügyi szempontból még sok kívánni való lenne. Mert ha a legkisebb szél nyomon kerekedő por már most ilyen méretű, mit lehet várni a száraz nyári napoktól?

Ha a tudóvész ellen eredményesen akar küzdeni a város, akkor elsősorban is rendszeresíteni kell az utcák locsolását, mert csak így lehet a milliónyi baktériumot magában hordozó por ellen védekezni. Statisztikailag bebizonyított tény, hogy Suboticán sokkal nagyobb arányokban pusztít a tuberkulózis, mint más hasonló városokban és ezt a veszedelmet legelőbb ideje volna már leküzdeni. A mai rendszer mellett az utcák locsolása nélkül azonban erre még a legelső lépés sem tehető meg.

De városfejlesztési szempontból is kifogásolni lehet az utcák tisztántartásának az a módját, amelyly most van kialakulában. Ugyanis az utcaperső minden reggel hét és nyolc óra között kezdik söpörni a főbb utvonalakat, így például a pályaudvarnál a városba vezető utcát is, tehát éppén abban az időpontban, a mikor a legtöbb vonat érkezik be Suboticára. Elképzelhető, hogy az utasok így micsoda porfelhőben kénytelenek megenni az utat, amíg csak az Alexandrova-uticák érnek. És amellet, hogy az utcán éppén ebben az időpontban meginduló élenkebb forgalomban a járókelőkre nézve valóságos merénylet közegészségügyi szempontból, nagyon hátrányos egyébként is, mert valóságos elriasztja Suboticáról a környékbelieket, akik nem szívesen vergődnek a

ezen a partengeren.

A városnak úgy kellene beszoztani az utcák tisztántartását, hogy a nagyvárosok példájára az éjszakai órákban sópórtenté a

Egy leány bűnügyi rémregénye

— Gyilkosságok Aradon, Pancsevön, Temesvárott —

Temesvárról jelentik: A temesvári ügyészségnek néhány hét óta különös lakója van. Alacsony, huszonegy éves és furcsa viselkedésű leány ez, akinek sunyi emberkerülő tekintete lelki aberrációra enged következtetni. A leányt egy egyszerű lopásért fogták el, de ő a bűnösök megrögzött szokásával ellentétben, meghagyta tettét, hanem nagy böbeszédűséggel valóságos bűnügyi regényt mesélt el, amelynek egyes fejezetei — lopásokat, betöréseket és gyilkosságokat — állítólag ő és egy banda követték el. Amennyire hihetőnek és fantaszépségeknek tűnt fel eleinte ez a szokatlan vallomás, eddig máris megállapították, hogy sok helyütt megfelel a valóságnak.

A különös leány neve Draer Borbála, huszonegy éves grávi lakos. A leány ez év elején Oravicabányára ment, ahol cselédnek szegődött. Egy szép napon megleptá távollevő urnőjét, aki fejlejtést tett a temesvári rendőrséget, ez viszont a gyári csendőrséget értesítette, amely el is fogta a leányt és Temesvárra hozta. Itt azután kihallgatása alkalmával a következőket adta elő:

— 1918-ban ismerkedtem meg Meistorovics Gavril volt hadifoglyal, akivel Pancsevóra ment és ott különböző betöréseket követett el. Meistorovics szervezett egy rabló-

forgalmasabb utcákat, napközben pedig megkezdéné a locsolást. Amint értesülünk, a város szándékában is van több öntözőközi beállítás, amire mielőbb föltétlen szükség is volna.

bandát és ennek a »Körte« nevet adták. A bandának Meistorovics Gavrilon és Draer Borbálán kívül tagjai voltak még: Jovanovic Iván és Pomorisza Dusan. A banda Aradon, Temesvárott, Piskin, Petrozsényben, Lugoson, Oravicán, Aninán és egyéb helyeken követett el betöréseket és lopásokat.

— Az SHS megszállás idején — folytatta Draer Borbála — ennek a bandának három tagja Temesváron egy parkban gyilkosságot követett el. A meggyilkoltól sok pénzt és ékszereket vettek el. Egy SHS őrmesternek, ki szintén segített a gyilkosságban, Meistorovics azt mondták, hogy a meggyilkolt egy gazdag begrádi kereskedő. A zsákmányolt pénzt a banda tagjai az őrmesterrel megosztották. A leány kijelentette, hogy a gyilkosságnál nem volt jelen, azt azonban tudja, hogy az őrmester jelenleg Pancsevön szolgál.

— 1919-ben Meistorovics és két társa Aradra ment, hol megismerkedtek egy petrozsényi kereskedővel, akit azután az arad—radnai vasvonalon, a vasuti kocsiiban, meggyilkoltak. Ezután Pancsevóra mentek, ahol a bandát néhány taggal kiegészítették Pancsevön Meistorovics és két előbbi társa a szőlőkben meggyilkoltak egy villatulajdonost és tizennyolcezer ezüst fo-

köttetést, most azonban szomszédok vagyunk, mert birtokaink egyenés mellett fekszenek a Riensengebirgen. Haeckelhez szoros barátság fűzött.

— A német tudomány jelenleg is hatalmas erőfeszítéseket tesz, hogy visszazökkönnhessen a háboru előtti mederbe, azonban, sajnos, részben hiányoznak a kellő anyagi eszközök, másrészt a műszerek. Ezen a téren is tapasztalható némi javulás, sőt már az entente tudományos köreivel is tudunk kapcsolatot teremteni. Politikával nem foglalkozom, nem vagyok semmiféle pártnak tagja, bár régebben kapcsolatok fűztek a szociáldemokratákhoz. Különösen Bebeliel voltak összeköttetésem s a Volkshochschulén, a Humboldt akadémian előadásokat is tartottam.

— A mai rezsim Németországban jobban kedvez a tudományos kutatásoknak, mint a régi, mert a császár nem kedvelte őket. Az egyetemem nem látta szívesen, talán éppen azért, mert az irodalmat használtam fel a tudomány népszerűsítésére. Ezen a téren nincs is utódom Fium Jénába is, az egyetemre és jogot tanul. A lányom huszonhárom éves, tanulni nem szeret és állandóan sportol.

Ennek a rövid életrajznak meghallgatása után bucsuztunk a németek szimpatikus költő-tudósától, akiről sokan állítják, hogy tudományában a kelleténél talán több a költészet, de senki sem tagadja meg tőle a művészeknek kijáró dicsőséget.

rintót vettek el föle.

Draer Borbálát egy ízben Lugosra a szigorona elfogta. Úgy szabadult meg innen, hogy Meistorovics Gavril vagy ahogy Draer nem minden büszkeség nélkül mondja: va férjeme, elküldte Lugosra Jovanovic Ivánt azzal az utasítással, hogy mint bulgáriai bolgár, fogassa el magát, adjon át Draernek morfiumot, amellyel ez áltassa el a detektiveket és szokjon meg. Jovanovicot tényleg elfogták és Draer szerint valóban át is adott neki morfiumot. Ő ezt az altató-szert a detektív vízze poharába keverte. Amikor azután a detektív ivott a vízből, elaludt és ő megszökött. Jovanovicnak is sikerült előlőgni.

Draer azután szinte mesébe illő részletet közölt a rendőrséggel. Sze-

rinte, mikor a banda tagjai Jugoszláviából átjöttek Romániába, Zsibovinban szálltak meg, hol egy barlangjuk volt, amely három szobából állott.

Draer Borbála többet nem akart mondani. Kijelentette, hogy Meistorovicsék a banda két aruló tagját felakasztották és 6 attól fél, hogy ha kiszabadul, éppugy járhat. Eppen ezért nem vall többet.

Megállapítást nyert eddig, hogy Draer előadásában sok a költött, de sok a való is. Így például az a parkban elkövetett gyilkosság, amelyre Draer Borbála céloz, nem mas, mint Trkulje Spiro boszniai kereskedőnek a meggyilkolása. A rendőrség akkoriban nem tudta a gyilkosokat megtalálni. A rendőrség teljes erővel nyomoz tovább a rejtélyes ügyben.

Naplójegyzetek Miklós cár boldogtalan házasesletéből

A cár el akart válni a cárnétól. — Egy osztrák főhercegnő volt a menyasszonyjelöltje

Lochtina Wladimirovna Olga asszony mintegy tizenöt esztendőn keresztül nevezetes személyiség volt II. Miklós cár udvarában. A korán övezegységre jutott tábornoknénak mély vallásossága mágnesez hatást gyakorolt a cári család tagjaira, kik a jámbor életű asszonyt rendszeres szent Olecska név alatt emlegettek s megkülönböztetett tiszteletben részesítették. Meghitt barátinője volt Alexandra cárnénak is, aki palotájában napról-napra vele teázgatott, miközben legizgalmasabb családi dolgaiba beavatta s tanácsait kikérte.

Az övezegy tábornokné tapasztalatait testes naplójában örökítette meg, amely — bár csak töredékesen került most napnyére — ma egyik legbecsebb forrasműve a trónjavesztett cár viharokban és rejtelmekben gazdag uralkodásának. Ezek az intim vallomások nem egy történelmi tévedés korrígálására hivatottak.

Közöttük módfelelt érdekesek a cári pár boldogtalan házasságára vonatkozó feljegyzések, amelyek tarka mozzanatokban regélik el a fehér palota nagy titkát, hogy: a cár komolyan foglalkozott a válás gondolatával s Alexandra cárné utódjául egy fiatal osztrák főhercegnőt szemelt ki.

Az orosz főúri szalonokban általában az a hit élt, hogy II. Miklós cár szerelmi házasságot kötött. Ezt a frívret kiváltképpen Bismarck herceg szorgalmazta, ki Lajos heszseni herceggel szemben halálját így akarta járóni, hogy leányát, az álmódó Alicé hercegnőt, a Romanov trónjáról segítette. A vankancellár tervének megnyerte az európai műveltségű orosz arisztokratát. Szeremetet grófit, aki III. Sándor cárnék intim barátja volt. A gróf azután Moszkva közelében lévő kastélyában pár hét alatt összehozonálta ezt a házasságot, amelyet diplomáciai körökben különös jelentőségnek tartottak. Orosz előkelő társaságokban beszéltek, hogy a fiatal Miklós hamarosan szenvedétesen feleszeretett Alicé hercegnőbe, aki azonban sohasem tudott igazából fölemelkedni a cár iránt. Az orosz cárné lelkében mindig német maradt és nem tudott megszabadulni a lelkiismeretfurdalástól. amiért a cári korona miatt vallását elhagyta.

Az a nagy szerelmi ház, mellyel az

utolsó Romanov házassága kezdődött, hamarosan engedett hevőből, Miklós szigoruan tapasztalta, hogy neje szemleli tekintetben jóval föltötte áll. Kinosan gyöttrődött s a európai műveltségét állandóan csillogtató Alexandriát kerülte, kezdte elhanyagolni. A cári pár elhidegülésé különösen 1895 októberében éltötöt határozott formát, amikor Alexandra a várva-várt cárovice helyett leánygyermeknek adott életet.

Olga nagyhercegnő születése után gyötrelmekkel telt esztendőket követték: A trónörökös-várasnak izgalmas évei. Miklós tobzódásoknak adta magát, míg Alexandra német környezetében keresett vigaszt. Közben mind veszedelmesebb módon kezdett kialakulni a kozák-tisztek összekövése, melynek éltető lelke Mária Pavlovna nagyhercegnő volt, aki fiát, Boris nagyherceget, akarta trónra juttatni. Az összekövők reményei fokozatosan emelkedtek, mert a cárné hat esztendő alatt egyenés után — Tatjana, Mária és Anasztázia nagyhercegnőket — hozza a világra.

Mikor 1901-ben is leánya született, akkor a cár elkeseredése valóban határtalan volt. Reményeit teljesen elveszítette s komolyan gondolkodóba esett, hogy során segít, elválik feleségétől s egy osztrák főhercegnőt vesz feleségül.

Miklós cár a bécsi udvarral hosszabb időn át titkos tárgyalásokot folytatott, amelyekben a cárnak Szaszanov tábornok volt a megbízottja s amelyek csak akkor szakadtak meg, amikor a cárnénak 1904. évi július 30-án Alexius személyében fiugyermeke született.

Miklós azonban ezután is foglalkozott a válás gondolatával, amelynek oka az volt, hogy az orosz főurak a germonofil Alexandra ellen állandó csatát folytattak.

Olga asszony naplójában 1914 januárjában ezeket a sorokat olvasuk:

— Atruska boldogtalan. Feltűnően sokat iszik... Szíve kesereg. Nem bírja nézni fiának gyöttrődését... Es Anyuskát okolja... Félek, hogy ennek a ridég éjszakának a vége gyászos hajnal lesz... Pélek a virradattól... Vajjon nem fog-e bevonulni a mi szent csarnokunkba a bécsi nő?... Jó isten,

ments meg bennünket ettől a csapástól! ...

Mikor kirtó a világháború, a cári családi boldogtalan életében javulás állott be. Alexandra megleghangú levelekben bátorította a cárt, aki viszont nevérol szeretettel telt följegyzéseket írt naplójába. Az osztrák főhercegnőt elfeledték. A Románok legérdekesebb regényének fejjazását a világháború akadályozta meg...

MOZAIK.

A költő és az asszony

— A Ravasz-ügyönkösség cáfóla —

A heparandai Ravasz-ügyönkösség a következőket közli:

A „Bácsmegyei Napló“ egyik legutóbbi számában Baedeker tudósítása nyomán megírta a költő és az asszony szerelmét. A tudósítás szerint az asszony felhívására imádó, a katoná, a bankár, a jogtudós, a pap és a doktor dicsőítő verseket írtak öngyáságához, amiket mint saját szerzeményeiket hódolattal rakták lábai elé. Csupán a költő hallgatott. Mikor az asszony emiatt elakarta üzni, a költő, — Baedeker szerint — a következő szavakkal mentette ki magát:

— Azért nem írtam költeményt Rólad, azért nem intéztem hozzád verset, mert nem szorultál rá. Hisz Te magad vagy a legszebb költemény! Te magad vagy a Poézis!

Az asszony erre megfőzve omlott a költő kebelére, — és a többi udvarlók, verseikkel együtt lecsusztak.

Baedekernek eme kétségtelenül tendenciózus beállítású riportjával szemben a Ravasz ügyönkösség kiküldött munkatársa a helyszínen a következőket állapította meg:

Szarvasné öngyásága udvarlói összegyűjtve, eképen szolt hozzájuk.

Epekövnyéról a Szívek hasonája című lapban naponta dicsőítő költemények jelennek meg. Ez olyan sérelem rám nézve, amit nem bírok ki és nem merek az emberek szeme elé kerülni. Epekövnyét sikerült lefőzni azzal, hogy kétfelől több imádom van, mint neki, — de ti valamennyien csak sőhajtoztok és hallgatók. Legyen rá gondotok, hogy engem is versek dicsőítsenek. Jutalmul az ezek lecsúsznak, aki a legszebb verset írja.

Az imádók, a katonatiszt, a bankár, a jogász, a fogász, a makkász és a Pinkász azonnal autóbá ülték, hogy alkalmas embert keressenek, aki helyettük a verset megírja. Másnap pedig hódolattal rakták költeményeiket a szépaszsony lábai elé, amelyek soronként fél dollárért megjelentek a Szívek hasonája című lapban.

A leghesszabb a bankáró volt, mert neki volt a legtöbb pénze. A asszony könnyekig meghatva mondott köszönetet a versekért, — de mégsem volt teljes a boldogsága, mert a gyűjteményekből hiányzott Mélabus urnak, a költőnek a verse. Magához hivatva tehát a költőt és felháborodva szolt hozzá:

— Tudni szeretném, hogy miért nem tettél eleget parancsomnak. Hogy van az, hogy azok az imádóim, akik nem hivatalból költők, azok mind, — és elég

gyorsan, — lábaim elé zengtek hódolatul dalát. Te pedig, a születés és hivatásos költő, mégsem daloltad azt el. Hogy történhetett az, hogy míg egyébké foglalkozásu udvarlóimatt költőkbe tette a szépségem, addig te, akinek olyan könnyen megy a versírás, mint gyermeknél a sírás, lánynál a kacagás, te nem írtál költeményt rólam?

S a költő könnyes szemekkel térdelt a nő lábai elé:

— Érzem haragod jogságát, ó asszonyom, ki szebb vagy minden nőnél és akinek új tavaszi toalettje lepálpalta még az Epekövnyé ruháját is, amit pedig csak sejtetni lehet rajta, — de látni nem. Be kell azonban vallani, hogy az összes udvarlói verseit én írtam, — derabonként tíz dollárért.

Es az asszony meghatoitottan borult a költő tüdejére, mely felett ez boldogan hordta a nő révén szerzett hatvan dollárókat.

— kas.

Drága a selyemharisnya . . .

A korzón dében sűt a nap, este-félé pedig az ivlámpák terjesztik fényüket. A fény körül pedig — mint a nyári éjszakák pillangói — csoportosulnak az emberek. Fel-alá hullámanak és a selyemharisnyák formás lábukat fednek. De csak úgy fedik őket, hogy látni is lehet. A kirakatokban divatcikkék, mellettük pedig számokkal teleírt karton-lapocskák az árjelző cédulák. Egy pár selyemharisnya 500 koronától felfelé, kalap 600-tól 2000 koronáig. Selyem, szövet, kezztyű, cipő, mind megfizethetetlenül drága. Különösen azonban a fixfizetésű kishivatalnokok és a nyugdíjasok lányainak. Es ök mégis úgy szeretnének elegánsak lenni, csodálatlan magukat sővár férfiszemek által — nem elrejtini szépségüket, ami nem is arra való, hogy elrejtsek. Es tavasz van... és ök érzik ezt...

Ilyenkor azután jelentkeznek azok, akiknek van pénzük. Pérfiak, akik egy kis örömért szívesen módót nyujtanak a divatos öltözökre vágyó nőnek arra, hogy vásároljanak. Kezdődnek a vallóások, kezdődnek a tárgyalások — közvetlenül vagy közvetve (ez azonban a Btk-ba ütköző bűncselekmény, mert a törvény is szigoruan örökődik az erkölcsök felett.) Egy pár szép szó, nyájás hízlegés — a selyemharisnyák a kirakatokból oly csábítónan intenek. A kislányok éjjel is csak arról álmodnak, meg a betétes, pántos lakkeipórol, tollas kalapról és tapadó selyembőlözöl, amit oly könnyű lenne megszerezni... Es tavasz van...

Néhány lépésnyire a korzótól pedig olyan esendes minden. Nem lehet baj, mert ebben a nagyvárosban alig ismerik egymást az emberek. Van egy esendes utca, van egy esendes ház, diszkrét szóhával. A szomszédos vendéglőből még nappal is muzsikázó hallatszák... A Kulundzics-utca egyik háza kiválóan alkalmas titkos találkahelyek céljaira. Itt találkoztak a szerelmes párok, délutánonként, mígsem a rendőrség tudomást szerez az ott történő dolgokról.

Szerdán délután a rendőrség le-

leplezte a találkahelyet. Amikor legelőbb voltak jelen, a rendőrség benyomultak a találkahelyre, ahol a meg párt értek tetten. A nőket — tisztviselők, nyugdíjasok és iparosok leányai, hivatalnoknők, varrónők és házilányok — felvitték a rendőrségre. A nők kétségbeesett sírással követték a rendőroket. Az orvosi vizsgálat után dilemma elé állították őket: vagy rendőri engedély, vagy elzárás.

A rendőrségnek ez a felfedezése azonban nem az első ilyenü „fogás”, mert már többször előfordult.

Ujabb adók terve a pénzügyi bizottság előtt

Vagyoadót és száz százalékos pótdadót tervez a pénzügyminiszter

Beograddól jelentik: A pénzügyi bizottság első szekciója csütörtökön ülést tartott, amelyen előbb a postai-ügyü minisztérium költégetvetésének leszállításáról tárgyaltak. Ezután áttért a bizottság két adónem megváltására.

A pénzügyminiszter ugyanis két új adónem tervét dolgozta ki és terjesztette a bizottság elé. Egyik adónem új vagyoadó volna, amelyből 597 millió dináriü jövedelmét vár a pénzügyminiszter. A pénzügyi bizottság nem fogadta el a javaslatot, mert az az álláspontja, hogy a vagyoadót nem lehet az állam-budget deficitjének fődézésére for-

hogy nőket — munkásnőket, cselédeket, és hivatalnok-leányokat — hasonló kihágások értek. Alig van hét, hogy emiatt egy-két nőt el ne itéljenek.

A kihágatások alkalmával kiderült, hogy a nőket nagyrészt a súlyos megélhetési viszonyok térítették erre az útra. Vannak azonban olyanok is, akik ösztönén bevallják, hogy jobb öltözethez akartak így módon jutni.

A kirakatokban pedig a selyemlyemharisnyák ilyeankó kőrörvendvamosolyognak áldozataikon...

Schober ismét megbukott

— Ausztria nem tudja mit kezdjen a kölcsönökkel —

— Bécsi tudósítónktól —

(Sz) Körülbelül egy hónapja annak, hogy a „Bácsmegyei Napló“ a canesi szerződéssel kapcsolatban az osztrák kancellár bukását jelezte és egy hónap után ismét megtörténik az a csoda, hogy Schober kancellár — ismételten meg fog bukni. Kétszer bukkott egy hónap leforgása alatt a volt bécsi rendőrfőnök és a két bécs között Ausztriának az összeomlás óta legrózsásabb korszaka zajlott le: a hitelek korszaka, amikor minden osztrák eltér látta, hogy csak egy kis kitérés — és az a bizonyos tyuk ott fog föltni mindenkinek a faze-kában. Rózsás színtű hetek voltak ezek: az optimizmus ragyogó hetei, amikor a bécsi lapok olig győztek az újabb és újabb hitel-hírek regisztrálását, amikor a valuták egyik napról a másikra hárminc és negyven százalékkal estek és amikor — ha gyéren is, de megkezdődött az árak lassu leszállítása.

Schober ismét megbukott

— Ausztria nem tudja mit kezdjen a kölcsönökkel —

— Bécsi tudósítónktól —

Egy hónappal ezelőtt a canesii szerződés miatt vonta meg a nagynemzetek pártja a keresztény-szocialista koalíciótól a támogatást azall az indoklással, hogy Schober kancellár az ötszázmillió cseh koronás kölcsönért eladta Ausztria nemzeti aspirációt, a Németországhoz való csatlakozás szabadságát és ötszázmillió cseh koronáért odaílt húzni a cseh politika sekerétü, ahogy azt Benes parancsolja.

Megirtuk ezt annak idején az osztrák külügyü hivatal főembereinek információi alapján és megirtuk azt is, hogy Schober kancellár meg és helyette Eder dr., a voralbergi kormányzó vonul be a Ball-hausplatzü külügyminisztériumba. Schober megbukott an-

nak idején a prágai vizit miatt és ami a legfurcsább, — továbbra is ő maradt az osztrák köztársaság kancellárja, csak éppen a külügyü hivatalt kellett átadnia egy szürke politikusnak, Hennem doktor-nak.

Röviddel azután, hogy Schober elhagyta a Ballhaus ódon termeit — kezdődött el az a rózsás korszak, amiről utólag derült csak ki, hogy nem volt egyéb szép álomnál. A hitelek egész zuhattagja érte Ausztriát, mindenki Ausztrián akart segíteni és az osztrák közvélemény a hitelakció eredményességét Schober kancellár javára írta. A volt bécsi rendőrfőnök volt az, akivel személy szerint a legjobb viszonyt tartották fenn a bécsi antant megbízottak és azért éppen urí modora és előzékenységü segített az antant képviselők szelid nyomására a kancellári méltóságába. Schober tehát jogosan hivatkozott a kölcsönökre, mint az ő nagy személyi eredményeire és politikai sikerére — és továbbra is megmarad a kancellári székben.

Amde közben kiderült, hogy a márciusi napok várakozása családómkép volt csak és a hitelek-ből, a nagy népszövetségi kölcsönből nem lett semmi és a tánc folytatódott ott, ahol egy hónappal ezelőt t abbanmaradt: a valuták hausseja, az árak emelkedése, a gazdasági khaosz kavargó tovább, lefelé a lejton. Schober nimbusza eloszlott a hitelek körül és a kényes kérdés: a burgerlandi határook megállapítása ujra napirendre került. Schober két politikai gikszeret követett tehát el egymásután és hiába ragaszkodnak hozzá az antanthatalmak — ismét meg fog bukni. Először a

— **A nisi püspök Novisadon.** Novisadról jelentik: Dosijet nisi püspök több humánus gyűlölet vezetője a napokban Novisadra érkezett, ahol szoros elzárást tart az oroszországi nyomorról.

— **Főleszlatják a görög parlamentet.** Az athéni sajtó szerint a görög parlamenti körökben új tudják, hogy Gunarisz új államcsínyre készül. Miután nincs parlamenti többsége, föl fogja oszlatni a parlamentet és még a kisázsiai csapatok visszatérése előtt új választásokat fog elrendelni.

— **A radikális párt egyik vezére lemondott mandátumáról.** Beogradból jelentik: Stanojewics, a radikális párt egyik vezére levelet intézett a parlament elnökéhez, amelyben bejelentette, hogy betegsége miatt lemond mandátumáról. Minthogy Stanojewics egyike volt a legtekintélyesebb radikális politikusoknak és intim barátja Pasicis miniszterelnöknek, lemondását politikai körökben a legkülönbözőbb kommentárral kísérik.

— **Százezer dinár segélyt lap havonta a suboticiai közkórház.** A kórház ügyében folytatott tárgyalások végleg eredményesen befejeződtek. A város vezetőknek legutóbbi beogradi tárgyalásai alkalmával a közegészségügyi miniszterium a város kérésére hozzájárult ahhoz, hogy ezután havonta 100 000 dináryi segélyt folyósít a suboticiai közkórháznak és ezenkívül kifizetik a kórház régebbi követeléseit is. Így most már remélhető, hogy a kórház válsága végleg megszűnt és ezenkívül a rendelkezésre bocsájtott segélyből most már bizonyos feltétlenül szükséges beruházások is eszközölhetők lesznek.

— **A Timo-k-divízió ügyének tárgyalása.** Beogradból jelentik: Kosztics tábornok pörének tárgyalási pénteken kezdte meg a katonai törvényszék, amelynek elnöke Jovanovics Joco ezredes, szavazóbirója: Deskalovics és Pavlovics alezredes, ügyésze Nikolics őrnagy. Kosztics tábornok védelmét Miludinovics generális látja el. A pénteki nap Kosztics védőbeszédével telt el. Elhárította magáról a felelősséget s kijelentette, hogy minden intézkedést magasabb parancsnokságot utasítására tett. Hogy pánik keletkezett a szívi átkelésnél, annak tisztán az volt az oka, hogy a katonaság lovascsapatokat látott fölvonulni és azt hitte, hogy azok ellen éges osztagok. A hídnon való átkelésnél Kosztics szerint azért történt szerencsétlenség, mert a pionirokat, ahelyett hogy a híd meg erősítésére használták volna fel, lövészállásra vezényelték.

— **A hivatalnok redukció eddigi eredménye.** Beogradból jelentik: A tisztviselők redukciót végző bizottság eddig 676 tisztviselő elbocsátását határozta el. Ezzel a rendelettel az állami budget 35 millió dinár teherrel mentesült.

— **Korábban megrendelt áruk nál nem kell behozatni engedélyt kérni.** Beogradból jelentik: A pénzügyminiszter a valuta- és deviza-rendelettel kapcsolatban közhírré tette, hogy a már korábban megrendelt áruk nál nem szükséges a Narodna Banka behozatni engedélyje. Az importőrök csak hiteles okmányokkal kell bizonyítani, hogy az árukat valóban korábban rendelte meg. Ez az intézkedés azokra vonatkozik, amelyek április 25-ig érkeznek az országba.

— **Járásbírósg bírák nélkül.** Beogradból jelentik: A Politika szerint a sentai járásbírósg utolsó bírája is lemondott s így a járásbírósg bírák nélkül maradt. Ugyancsak lemondtak a palánkai járásbírósg bírái is.

— **A zsidó hitközségi választások előkészítése.** Dr. Klein Adolf, a subotici zsidó hitközség elnöke e hó 19-re, délelőtti 10 órára, a hitközségi tanácssteremben értekezletet hív egybe, melynek napirendje a hitközségi választások előkészítése és az intéző-bizottság kijelölése. Ugyancsak 19-én, vasárnap délelőtti 10 órakor, — mint ma tegnap megírunk — az ezidőszertüi vezetés ellenzéké is tart gyűlést a Lloydban. — Nyilvánvaló, hogy a két gyűlésnek egy napra és egy órára való egybehívása merő véletlen és ment minden célzatosságtól vagy taktikától.

— **Nagy baisse a bécsi tőzsdén.** Bécsből jelentik: A tőzsdén tegnap nagy baisse volt. Azok a híresztelések, hogy Amerikától újabb kölcsönt kap Ausztria, a valuták és értékpapírok értékét husz százalékkal leszállította.

— **A baranyai menekültek táncestje Beogradban.** Beogradból jelentik: A „Baranyai Menekültek Gazdasági Egyesülete” szombaton, március 18-án, „Sziavija” szállóban színelőadást rendez táncmulatsággal egybekötve. A mulatság a királyi gárda zenekara hangversenyez.

— **Athénben is jegyzik a dinárt.** Beogradból jelentik: A görög bank szindikátusa elhatározta, hogy ezután nem csak Szalonikibe, hanem Athénben is jegyzik a dinárt.

— **A bolgár kormány új bankjegyeket bocsát ki.** Szófiából jelentik: A bolgár kormány elhatározta, hogy az eddigi forgalomban lévő bankjegyeket bevonja. Svájcban 3 milliárd leva értékű új bankjegy megrendelést tett a bolgár kormány.

— **Az államnyomda munkásainak bérmozgalma.** Beogradból jelentik: A minisztertanács teljesítette az államnyomda munkásainak bérkövetelését és egy millió dinárt utalt a munkabér emelésére. A munkahelyeiket elhagyott munkásokat a nyomda igazgatósága felszólította, hogy térjenek vissza munkahelyeikre. Az új tarifa megállapítása közös megbeszélés tárgyát képezi.

— **Egy cselédeány betörése.** Lukavics Darinka cselédeány állott pénteken a büntető bíróság előtt, nem kevesebb, mint tizenöt betöréssel lopással vádolva. A vádirtnak egyik érd kes része az, hogy a vádlott cselédeány, ahinek a betöréseknél kedvese, egy vasuti váltóór segített, francia katonának öllözve, akit részt vett a betörésekben. Miután a beidézett tanuk nem jelentek meg, a bíróság a tárgyalást március hó 30-ra enapolta.

— **Bankos bál.** A banktisztviselők subotici egyesülete április hó 22-én a suboticiai szílv és magyar társadalom előkelő hölgyetnek védnöksége alatt, a Beograd-szállóban levő városi színház termében táncestélyt rendez. Az estély tiszta jövedelmét a beteg és munkképtelen banktisztviselők segélyalapja javára fordítják.

(*) **Olvasa el a „Színházi Világ” legújabb számát.** Ma jelent meg. Kapható minden írtaliban és hírlapárúsiónál. 966

— **A rokkantsegélyek fizetése.** A szílv rokkantak részére a város újból megkezdte a segélyek kiutalását. Miután a segélyfizetés csak bezárólag március 28-ig tart, a rokkantak minél előbb jelentkezzenek segélyükért a városházán.

— **Munkanélküliek tüntetése Párisban.** Párisból jelentik: Tegnap a Bourbon-palota előtt mintegy két-százezer főnyi emberlömög hatalmas tüntetést rendezett, hétezszázhusz frankos drágasági pótlókat követelve.

— **Intézkedések a veszteség megszüntetésére.** A legszigorúbb intézkedések ellenére sem sikerült a Subotican fellépett veszteség járványának gátat vetni, a főkapitány szigorú rendelkezéseket léptetett életbe, amelyeknek be nem iartása esetén az ebtulajdonosokat szigorúan megbüntetik. Házörző ebeket az utcára engedni szigorúan tilos. — Azokban az udvarokban, amelyek nincsenek teljesen bekerítve, a kutyákat állandóan lánc n kell tartani. Fajkutyákat és vadászkutyákat szájköszörrel kell ellátni. A vadászkutyáknak vadászatra menet is el kell látva lenni szájköszörakkal. Nyilvános helyiségekbe kutyákat bevinni ilos. A nyilvános helyiségekben látható helyen, feltűnően ki kell írni, hogy kutyákat oda bevezetni nem szabad. A kutyapécér minden szájköször nélkül az uccán talált ebt elfog és csak a városházán kiadott engedély alapján ad vissza tulajdonosának. A tulajdonosokat ez esetben is szigorúan megbüntetik. Ha a legkisebb gyanu főrök fenn az elfogott eb betegsége, elpusztítják.

— **A francia hadsereg erősítése.** Az amerikai terv szerint a szárazföldi hadseregek leszereléséről kellene tárgyalni. Ezzel szemben mint Párisból jelentik: A kamarában a hadügyminiszter kijefetett, hogy Franciaországnak erősebb hadseregre van szüksége, mint amilyen Németország esetleg fel tudna állítani. Szerinte hatszázharminc ezer főnyi haderő megvédelheti Franciaországot minden eshetőséggel szemben. A hadsereget kétszázötzezi színes katonával akarja kiegészíteni.

— **Bankbetörés — eredmény nélkül.** Csütörtökön a déli órákban az Alexandrova-ulichán lévő Prometna bank helyiségében betörő járt. Döbben bezárták a helyiséget és midőn délután két óra tájban ismét kinyitották, az egyik íróasztal fiókja fel volt törve. A fiókban nem tartanak sem pénzt, sem értéktárgyat, csupán egy csomó cigarettát volt benne. A betörő, a felelti boszuságában, hogy nem talált pénzt, a cigarettákat is otthagya. A betörő a kapubejárat alatti kis ajtón álkulcsokkal jutott be a bankba.

(*) **A Függyöny következő száma vasárnap reggel jelenik meg.** Tartalma novisadi színházi újdonságok. Wieni levél, a revü után (tréfa). Pesti színházi levél, film újdonságok, apró versek, tréfák, sport, kozmetika, sakk stb. élénkítik a heti revüt. 1815

(*) **Dr. Vécsei Jenő** orvosi rendelője nemi betegék részére. Rendel délelőtti 7—ig. Délután 2-től fél 4-ig és 5—7-ig. Lakás: Cyrillmetoda-tér 12. I. emelet, Vojnich Pirokska-féle ház. 000

(*) **Fiúleket** a legújabb divat szerint alakít Steinné Schaffer Margit Karadziceva-utca 7. (Barány szálló mellett, 1186

TŐZSDE

Beogradi tőzsde. Márc. 17. (Zárlet.)

Valuták:	Devizák:
Font . . .	London . . 381
Fr. frank . .	Páris . . . 62150
Dollár . . 73	Newyork . .
Márka . . .	Berlin . . . 32
Lira	Bukarest . .
Lei	Szaloniki . .
Sokol . . .	Prága . . .
Cseh	Szófia . . .
Osztr. . . .	Bécs
Napoleon . .	Milano . . .
Leva	Genf
Drachma . .	Budapest . .
Sv. frank . .	

Zürichi tőzsde. Márc. 17. (Zárlet.)

Devizák:
London . 2235
Páris . . 4610
Newyork 515
Berlin . . 186
Milano . 2580
B.-pest. . 063
Amsterdam

Budapesti tőzsde. Márc. 17. (Zárlet.)

Valuták:	Devizák:
Font . . . 3500-3540	London . 3575-3625
Fr. frank 7050-7100	Páris . . . 7150-7200
Dollár . . 788-798	Newyork. 790-800
Márka . . 292-302	Berlin . . 295-315
Lira . . . 3950-3975	Milano . . 3975-4025
Lei 580-590	Bukarest . .
Sokol . . 1380-95	Prága . . 1375-1385
Osztr. . . 111/2-121/2	Bécs . . . 111/2-121/2
Dinár . . 870-890	Zagrebb . 225-235
Napoleon . 295-75	Róma . . .
Rubel . . 39-40	Zürich . . 155-156
L. márk. 17/4-18/4	Varso . . .
S. frank . . .	

ÉRTÉKPAPÍROK: Magyar hitel 1920, Osztrák 750, Papir 2675, Allamvasút 4875, Délivasút 1530, Adria 7400, Szílvonia 1456, Kőszén 11950, Ságó 6650, Ganz-Danubius 40300, Ríma 2975, Atlantika 2825.

Bécsi tőzsde. Márc. 17. (Zárlet.)

Valuták:	Devizák:
Font . . .	London . 28700
Fr. frank . .	Páris . . . 5900
Dollár . . .	Newyork 6650
Márka . . .	Berlin . . 2412
Lira	Milano . . 335
Magy. K . .	Budapest 835
Lei	Bukarest 48
Sokol . . .	Prága . . 114 1/4
Dinár . . .	Zagrebb . 20
L. márk . .	Varso . . 165
Sv. frank . .	Zürich . . 1290
	Amsterdam 2000

Valódi Erényi

DIANA

sósórszesz

Minden gyógyszerárban, drogeriában és jobb üzletben kapható.

Kis üveg ára K 18.—
Közép üveg ára . 50.—
Nagy üveg ára . 100.—

A valódi „Erényi Diana-Sósórszesz” minden hazban nélkülözhetetlen. — Óvakodjunk érvénytelen utánzóktól!

Törv. védve.

Forgalmazó hozzá: JÜGOPHARMACIA B.-T. DIANA OSZTÁLYA ZAGREB, PRILAZ BR. 12.

Veréképviselet és főszerkesztő: Koródy Lajos és Tsa Novisad.

Viszonteladókknak nagy engedmény!
Kívánatra árajánlatot küldünk!

„PHILATELIA”
BÉLYEGKERESKEDES — SZÉCSI E. SUBOTICA, FÓPOSTA MELLETT VÉTEL-ELADÁS-CSERE

Keresek megvételre használt (új, szílv) bélyegeket tekintet nélkül a kiadásokra bármely mennyiségben 7304

NYILTTER.**Értesítés.**

Értesitem a t. vevőközönseget, hogy az Orth. Izs. Imaegyesület udvarán levő mézár-széket átvettem és naponta friss orthodox vágású kóser borju és marhahúst fogok a legjutányosabb áron kimérni.

A t. vevőközönség szíves pártfogását kéri
1818 **Szöllősy Pál** mézáros.

A legújabb rendszerű horvát, német és magyar belűs eredetű amerikai

írógép kapható

3000.— dinárért jótállás mellett **Deutsch Izidor** optikusnál Subotica, Alexandrova-utca 5. — Mindennemű írógépjavítások műhelyemben leggyorsabban, jótállás mellett eszközöltnék.

Meghívó.

A horgosi villanytelep, paprika- és műmalom r't 1922. évi március hó 26-án d. u. 2 órakor a községi tanácsteremben megtartja

rendes évi közgyűlését

melyre a t. részvényesek az alapszabályok II. §-ára való hivatkozással tisztelettel meghívotnak.*

A közgyűlés tárgyai:

1. Jegyzőkönyvhiteljesítők megválasztása.
2. A felügyelő-bizottság jelentése az 1921. évi zárszámadásra vonatkozólag és a felmentvény megadása.
3. Négy új igazgatósági tag megválasztása a felügyelő-bizottság megválasztása.
4. Az alapszabályok 5. 10. és 27. §. módosítása.
5. Indítványok.
6. A cég névkijazítása.

Az igazgatóság.

*Az alapszabályok 15. §-a alapján a közgyűlésen szavazati jogát csak azon részvényes gyakorolhatja, aki a közgyűlés előtt 14 nappal a részvényeit nevére átíratta és részvényeit a közgyűlés megkezdése előtt a társaság pénztárosánál letétbe helyezte.

WEITZENFELD és TSA

SUBOTICA 000000 TELEFON 190.

Iroda: Városi bérpalota. Kötélgár: Sental-put. Alapítva 1902. 000000 Táviratcím: Ken deripar.

PONYVA

ELADÁS ÉS KÖLCSÖNZÉS

Ajánl: Lópokrócsokat, tűzoltó és kerti tömlőket, ujlisztes, gabonás, gyapju, toll, komló és szalmazsákokat, madrac és roletta szöveteket juttából és lenből, mindenemű házivásznat. **Zsineg, kötél és hevederek.** 712

Akarja elolvasni az
Ezerarcu ember

című szenzációs moziregényt?

Vegyemeg a Bácsmegyei Napló minden hétfői számát

Akarja tudni

a nevezetesebb sporteseményeket?

Vegyemeg a Bácsmegyei Napló minden hétfői számát

Ára 1 dinár.

Kapható minden hirlapárusítónál.

1308

WERTHEIM

elismert varrógépeket

tartunk állandóan raktáron.

Főbizományos az S. H. S. királyság egész területére

A. GABAY I COMP. Beograd, Knez Mihajlova 31.

Helyi képviselők kerestetnek. 1179

PAPÍR minden fajtáját, valamint konfekcionált PAPIRÁRUT és íróeszközöket

kifogástalan minőségben a legnagyobb választékban, olcsón és szolid kiszolgálás mellett alábbi cégnél

**„GRAFIKA”
ADOLF LESIĆ**

veleprodaja svih vrsta papira, Zagreb. Mrazovićeva ulica 12, szám. Telefon 6-68, szám. Sürgőnyicím: „GRAFIKA.” 6904

Weisz és Schlesinger

festékárúnyagykereskedők

Subotica, Pašičeva-utca 13. szám.

Ajánlja a tavaszi szezonra vizonteladókknak festék, firnisz, kocsikenőcs, tovoita gépszir és vegyiáru cikkeit eredeti gyári áron. 192

KÖNYVUJDONSÁGOK

A legújabban megjelent magyar könyvek

Krudy Gyula : N. N. 100 kor.

I. London : Tengeri farkas 160 kor.

(350 oldalas vaskos detektívrégény)

Gyóni Géza : Lengyel mezőkön 40 kor.

(új V-ik kiadás)

Schaw B. : Fanny első szin-

darabja 70 kor.

(A bpesti Modern Színház ujdonsága)

Romain Roland : Paris zenéje 40 kor.

Majthényi György : Majális 70 kor.

(Az Atheneum pályázatán kitüntetett regény)

A gazdasági tanácsadó legújabb 80 kor.

kötete: A kukorica

A vételár és egy dinár portó ellenében ajánlva bárhova megküldjük.

140 dinár beküldése ellenében a fenti hat kötetet bérmentve szállítjuk.

**MINERVA NYOMDA R. T.
KÖNYVOSZTÁLY**

Bármely irodalmi ujdonság megrendelhető

Prima szántóöld

52 és fél léc, tanyával, melléképületekkel örbikáron eladó. — Érdeklődőket utbaigazit **SCHOSBERGER JÓZSEF** ügyvéd Subotica.

LICHT-SALON,**SOMBOR.**

1797

A legújabb női és férfikalap modellek megérkeztek. Női kalap átvarrások. Állandó nagy raktár női kalapokban.

HUSVÉTI PARFÜMÖK

nagyban és kicsiben legolcsóbban kaphatók

Kaics Péter illatszertárában

Subotica, B. Rudics-u. 1819

UJDONSÁGI**ACINABAR PÁRJA!****GOLIATH ARMSTRONG**

5 részben. Főszereplő Amerika legnépszerűbb, legerősebb filmszínésze: **ELMO LINKOLN.**

A legizgalmasabb film, mely valaha megjelent. Bemutatásra kerül március hó 13-tól a

LIFKA MOZIBAN

Arverési hirdetés.

Közírhre teszem, hogy **Branko Sotric** Rama által megvásárolt de át nem vett

ötven drb sertés folyó hó 23-án d. e. 8 órakor **Vüntelek 12. szám** alatt dr. **Miladinovic** közjegyző közbenjöttével fog elárvereztetni.

Rajcsich József.

MOTOR

hajtáshoz való ékelt és szabadonfutó 226-rétű szíjkorongok 226 em. átmérővel, cirka 100 HP-ig való terhelésre, továbbá 2 drb. kötélskorong 200 cm. átmérővel jutányosan eladó.

BÁCSPETROVOSELŐI GÖZMALOM. 1721

Paplanvarró

egy új üzlet részére jó fizetéssel Beogradban kap alkalmazást esetleg teljes ellátással. Bármilyen nyelven beszélhet. Leveleket azonnal erre a címre küldeni: **V. Markovits, Csenei-ut. 20. Novisad.** : 1799

Eladó

fűszer- és porcellánüzlet, mely helyben a legjobb forgalmu üzlet egyiké s 40 év óta fennáll, főleg a piac közvetlen közelében, a járd-bíróssággal szemben, házzal más vállalat miatt azonnal eladó. A ház áll sarokon egy 14 méter hosszú üzletről (2 ajtó és 2 kitrakálattal, okmánybélyeg és pálinkamerési engedéllyel) a lakás áll 7 szoba, fürdőszoba, veranda és a megfelelő mellékhelyiségekkel. — Tulajdonos

Sáfrány Lajos
Tarski-Becej. : 1708

MEGHÍVÓ.**FERRUM Részv.-Társ.**

1922. március hó 26-án d. e. 10 órakor Suboticán, a gyár Majsai-uti irodájában az alábbi tárgysorozattal tertja meg

III. rendes évi közgyűlést,

amelyre a t. részvényesek ezuton meghívotnak. Akik a közgyűlésen résztvenni szándékoznak, részvényeiket 1922. március 23-án déli 12 óráig vagy a társaság pénztáránál, vagy a Prva Hrvatska Stedionica suboticiai fiókjánál letétbe helyezni és a letéti jegyet a közgyűlésen az eluőknek átadni tartoznak.

Tárgysorozat:

1. Az igazgatóság és a felügyelőbizottság évi jelentése és határozathozatal a felmentvények megadása iránt.
2. Az 1921-ik évi mérleg és nyereség-veszteségszámla megállapítása és határozathozatal a nyereség hovatartozása tárgyában.
3. Az igazgatóság és felügyelőbizottság tagjainak megválasztása.
4. Az alapszabályok 7., 8., 16. és 19. §-ainak módosítása.
5. Indítványok.

Pozív.

Na XX. godišnju urednu sednicu „Prve Bajmačke Stedionice d. d.“ koja će se 2 aprila 1922. godine posle-podne u 2 sata u lokalu zavoda odbrzati.

Predmet:

1. Izveštaj upravnog i nadzornog odbora.
 2. Podnašanje godišnjeg bilanca, podela čiste dobiti i razrešenje upravnog i nadzornog odbora.
 3. Podizanje dijurne dnevniciarima.
 4. Izbor upravnog odbora.
- Bajmak, 1922. marta 12.

Račun bilanca -- Mérleg számla

IMANJE: Gotovina — Készpénz 2291'03 K. Menice lične — Lászmított váltók 891000 K. Menice grunтова obezbednje — Jel. bizt. váltók 13700 K. 904700 K. Hipotekarni zajmovi — J.l.z. kölcsönök 58775 K. Vrednostni papira — Értékp. függő kani. 500 K. 485'90'40 K. Vrednostni kamate — Értékp. függő kani. 500 K. 485'90'40 K. Predumijljeni zajmovi — Előleg kölcsönök 40'0 K. Dužnici na tekuci račun — Adósok folyósz. 681123'45 K. Gotovina kod novčanij zavoda — Pénztár. elhely. 22044'04 K. 703167'49 K. Oprema — Berendezés 400 K. Zaostale kamate — Hátral. kam. 1797 K. Prolazne kamate — Átmeneti kam. 4030 K. Svega — Összesen: 2165054'92 K.

Račun gubitka i dobitka -- Veszteség nyereség számla

GUBITAK-Kamata uložaka — Betétkamatok 34527'73 K. Na to 10% ni porez — Tőkekamatok 34527'73 K. Porez — Ad k 4442'65 K. Honorara — Tiszteletdíjak 2148 K. Reeskontne kamate Visszl. kamatok 474'70 K. Plate činovnika — Tisztj fizetések 1577'98 K. Upravni troškovi — Üzleti kölcsök 19548'88 K. Stanarina — Házbér 3000 K. Otpis. — Lelrasol 680 K. Dobitka — Nyereség 19096'47 K. Svega — Összesen: 107417'18 K.

Bajmok 1921. december 31.

Nagy József pénztáros.

Revész Ottó igazgató,

Herold Antal könyvelő.

Ispisano, te sa glavnim i pomoćnim knjigama suglasno i u redu pronadjeno.

Megvizsgálva a fő- és segédkönyvekkel egyezők és helyesnek találtak.

N. DZORNI ODBOR -- FELÜGYELŐ BIZOTTSÁG.

Herceg János,

Kukij Mihály enök,

Preischl József

Bőza József

Mérleg:

VAGYON: 1. Pénztári készlet 50601'02 korona. 2. Gírószámla a Narodna Bankánál 4958'40 kor. 3. Értékpapír 200'000 kor. 4. Gyári épület és telek 644'595'96 kor. 5. Gyári berendezés 831'818 kor. 6. Szerszám 129'272'84 kor. 7. Árú 697'975 kor. 8. Adósok 1'260'429'04 kor. 9. Átmeneti epítkezés 2'536'528'04 kor. 10. Vagonyjavító műhely 1'394'124 kor. 20 f. Összesen 8'613'997'10 korona. TERET: 1. Részvénnyitőke 4'000'000 korona. 2. Tartalékalap 10'364'02 kor. 3. Nyugdíjalap 10'000 kor. 4. Adótartalékalap 120'000 kor. 5. Osztalék 1920. évre 990 kor. 6. Értékpapírkölcsön 150'000 kor. 7. Előfogadvány 1'500'000 kor. 8. Hitelezők 2'422'429 kor. 40 f. 9. 1921 évi tiszta nyereség 400'223 kor. Összesen 8'613'997'10 korona.

Nyereség-veszteségszámla: VESZTESEG: 1. Értékpapírkölcsön kamat 2333 kor. 2. Tiszteletdíj fizetése 304'860'80 kor. 3. Költségek 301'493'08 kor. 4. 1921. évi tiszta nyereség 400'223'80 kor. Összesen 1'008'918'96 kor. NYERESÉG: 1. Árú 183'386 kor. 56 f. 2. Öntőde 426'353'40 kor. 3. Ásztalosműhely 65'282'80 kor. Lakatosműhely 17'624'34 kor. Anyag 263'271'96. Összesen 1'008'918'96 korafa.

Suboticán, 1921. december 31-én.

Az igazgatóság.

Megvizsgáltuk, a fő- és mellékkönyvekkel egyezők és mindenben rendben találtak.

Suboticán, 1921. december 31-én.

A felügyelő bizottság.**Meghívó.**

Az Első Bajmoki Takarékpénztár R. T. 1922. április 2-án d. u. 2 órakor az intézet helyiségében tartandó XX. évi rendes közgyűlésére.

Tárgysorozat:

1. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése.
2. A mérleg előterjesztése, a nyereség felosztása és az igazgatóságnak és felügyelő-bizottságnak a felmentvény megadása.
3. A napibiztos díjak felemelése.
4. Igazgatósági tagok választása.

Bajmok, 1922. március 12.

Az igazgatóság.

Eladó 50 HP.

Diesel-**motor**

Benz gyártmány, üzembent megkínthető. Ugyanott **egy sertés mérleg** tizedes rendszer, hordero 3000 kg. eladó.

„Grosjean“ gőzmalom
Pancevo.
1620

SZOBAFESTŐK I**ASZTALOSOK I****MÁZOLOKI**

A tavaszi szezon megindulával mindenféle festék, lak, ecset és laliminta szükségleteit a legolcsóbban beszerezhetik

NEUHAUS I KALMÁR

festőkerekedőknél Suboticán, Sokolska ulica, a Nádokváz mellett

1746

BUZIÁSI

természetes

SZÉNSAV

10 kg.-ként 340 koronáért kapható: 7650

JULIJO BAUER

sörnyagkereskedőnél Novisad, Lerakat Délbácska részére. Saját tartályok töltés végett átvétnék.

Állandó munkára**fémesszülőkat**

felvesz a

Bronz és Fémárnyagár
Stari Becej

Kralj Petra ulica 52.

Megérkezett több waggon legjobb minőségű 5, 6, 7 sz.

kész eke

rendkívül olcsó árban. Szükségletét metlőből szereze be. Kérjen árajánlatot

BATA KÁROLY

vas és géplereskedőnél Stara Kanjiza (Bačka).

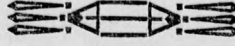
Minden jól képzett garázsa a zab, árpa és kukorica vetőmagot

USPULUN-nal

pácolja, amely a leghatásosabb megsemmisítője a külső betegségek előidézőinek. Nagyarányu megtakarítás vetőmagvakban. Lényegesen megjavítja a csiraképződést és a fejlettséget. Nagyban fokozza a termőképességet.

MEIER A. cégnél,

OEHLER és BLATTMANN cég lerakata NOVISAD, Temerin-utca 16. szám.

A ZIDOVSKA BANKA
ZA BOSNU I HERCEGOVINU
SARAJEVO**SUBOTICAI FIÓKJA**

1922. január 1-én ujszoport alakult, melyre beiratkozások elfogadtnak

— Árúosztálya foglalkozik mindennemű árú vételével és eladásával. —

Korzó Mozi

Márc. 16—19-ig, csütörtök—vasárnap

Hegyek leánya

Dráma 6 főlvonásban. Főszereplő: Henny Porten.

Raktáron fekvő zománczott

öntöttvasedény

(fekete-fehér és kék-fehér színben) minden nagyság és mennyiségben, eredeti gyári áron, zománczott lemezded, gyári áron

„Sterling” csapágyfém, horganyzott vaslemez (0,5 és 0,6 m méret és 16, 18, 20-as tetőlemez) rézmózsér, takaréktűzhelyek és egyéb vas- és fém-áru csakis viszonteladóknek

Vermes és Gerő cégnél Novisad, Željznička-utlica 66. — Telefon interurbán 511. Kérjen részletes árajánlatot!

ROHICSI SAVANYUVIZ ROJČ

A nyári szezonra ajánlatos már most a világhírű ROHICSI SAVANYUVIZBÓL a kellő mennyiséget biztosítani. Ár, szállítási mód és feltételek megtudhatók

I. K. PANIĆ cégnél
a ROHICSI savanyuviz vezérképviselete Szerbia, Szerem, Bánát és Bácska (Novisad kivételével) vezérképviselete
BEOGRAD — KNJEG. LJUBICE 9.

Jugoslaviya egyik legnagyobb városában egy üzemben levő reális gyáripari lakóházzal azonnali átvételre eladó — különös szakértelmet nem igényel
Kb. tőke 6—800.000 dinár. — Érdeklődni Steinert Subotica Karadžičeva 7.

Berlin-Beograd Regensburgon át

március 6-án megnyílt a Dunai forgalom Mérsékelt árak.

Speciális darabárú (gyűjtő)forgalom. Felvilágosításokkal szolgál
„GLOBUS”
nemzetközi szállítmányozási vállalat Beograd, Knez Mihajlova 18. Telefon 754. 1771

Kaphatók nagyban és kicsinyben mindentéle és különféle nyers-husok. Vidéki megrendelések is elfogadottnak és pontosan eszközöltetnek
Korhez Gyula villanyberőre berendezett hentesárúgyrában Subotica, Pó-tér (Hitelbank palotában). — — — 1795

Apróhirdetések

Telefonon sem adunk hirdetői ügyekben felvilágosítást. Apróhirdetés egy sor 2 K. vastagbetűs és címzés kétézeresen számít. Legkisebb apróhirdetés ára 20 K. Apróhirdetéseket felvessz Subotica-n a kiadóhivatal, Alexandru-utca, Lebach-ház és Schlager bírálgyára a szuti park mellett. Vidékon valamenyit felárulitónk. — Előfizetési díj: havonként 30 din., negyedévre 90 din.

FOGLALKOZÁS

Szlijgyártó segéd felvételek. Szabo Ferenc szlijgyártó Subotica, Szava Tekeli put. 1773

Uri házhoz kerestetik egy jobb leány, aki a háztartási muukák végzésében seédekezik. Cim a kiadóhivatalban. 1775

Hivatalnok, 35 éves, szolid uriember keres butorítóit szobát, ebédelt, vascsorával, egy fiatal özvegy asszonynál, ki a szerb nyelvet is érti. Cim a kiadóhivatalban. 1780

Villany szerelő, ki önálló gyakorlattal bír, helyhez kötétt és hordozható accumulator telepek építésében, javításában és kapcsoló tábla szerelésében alkalmazást keres. Megkereséseket „Accomet” jellegére a kiadó továbbit. 1806

Segéd a fűszeraknából felvételek azonnal Basch József fűszerkereskedőnél Csantavér. 1805

Kifutó fiu fizetéssel azonnali felvételek. Praski ul. 14 szám. 1803

Előrendü gyakorlat — te sörüha varró nő házakhoz megy. Cim Vig könyveskereskedésben, Telefon 57

Kizárólag rövidaruban szakképzett, Bácskában bevezetelt utazó azonnali beépésre kerestetik. Fizetés biztos megkezdés. Cim a kiadóhivatalban. 1788

Intelligens magyar vagy nemet **kisasszonyt** keresek két éves fiu melé. Bizonyítványokkal és fénvkeppel ellátott ajánlatok kéretnek Bachrach Mátys Sombor, Pusztá Nagymajor címre 1722

Irodai teendők végzésére lehetőleg szerbül levelezni tudó kisasszony felvételek. Cim a kiadóhivatalban. 1776

VÉTEL-ELADÁS

Szallagfűrés, Abrihter gyaluap, villanymotor eladó. Kovács Mihály Kula. 1789

Fűszerüzletnek berendezést keres Hollander — Trumbičeva 22. 1791

Trapistasajt, teavaj minden mennyiségben kapható Turska-Kanizsa József-falván Paulovits János gátbiztosnál. Viszonteladóknek átkedvezmény. 1714

40-50 dinár napi keresetbe juthat, ki Subotican előrendü aradi élesztőt üzletkebe naponta kihordaná. Bővebbet „Aradi élesztőlerakat” Senta. 1636

Tizifa, Kovácsaszen, közösen nagyban és kicsinyben a legutóvossabb áron kapható Szigedi télelapon Páni-ut, telefon: 839. 1724

Eladó használt állapotban 1 Ganz 7 és egy 17 számú hengerek, 1 négy, 1 öt méteres hasabcszita hu nélküli fogaskerek előtétel és azonnal átvethető egy Detaschör, Horvatmalom Pačir, Bačka. 175

Husvétli tojástesték kicsinyben és nagyban lego-csöbön Neuhaus 1 Kalmárnál szerezhető be — (Sokolska ul.) 1744

Ruston 8-as fogaskerekes magánjáró — komplett cseplőgámitúra-élevátor — s ljjakkal, emelő, fcskendő mázsa mas vállalat miatt eladó. Cim a kiadóhivatalban. 175

Malmot és malomberendezést keresek megvételre. Szabados István Senta — Postafiók 18. 1711

Kiseb szivógáz motormalom akár bérbe, akár berendezés más vállalat miatt eladó vagy haszonbérbe kiadó. [A] jövedelméről állalatt!! Cim a kiadóhivatalban. 178

Kipróbált, csirkepes vetemény, virág, lucerna és takarmányrépa magvakat legelőcsöbön szál it Balog Lina virágere kedő, Bány szálloda mellett. 178

Villa melleképülettel, 5 kapa szőlővel Paličson eladó. Dr. Reis IV. Wis. — nova u. 54. 1801

Staribecsn eladó ház Uri-utca 10. Cim Subotica I. kör. Kujundzić-eva ul. 42 1809

Ról ka'apokot 80 koronától, alekitts olcsóbb. Kaplark megtekinthetők: Badalčeva (Asztalos) u. 5. 1785

Egy jókarban lévő négy lőerős bensinmotor eladó. Balits Péternél Bezdán — Kohut-utca. 1796

KÜLÖNFÉLE

Szerb nyelvből órákat adó leveles nyelvtanár. — Ajánlatokat szives ségőből továbbit Rosenstein isk. igazgató Sienkievčeva ul. 9 szám. 1808

Bérbeadó kukorica alá szántófüd azonnalra — lánconként is. Cim a kiadóhivatalban. 1793

E hét folyamán elveszett Anna Gabrits névre szóló arcképes legitimáció igazolvány, lérem a becsülletes megtalálót, miután ugysen használhatja, sziveskedjen üzletembe behozni Sokolska utca 83 Cselédszerző. 1787

Larucin capsula (a közegészségügyi miniszterium által engedélyezve) Venerias betegségét között a foltvást megállítja, a francia Santal és a német Gonosant hatásban felülülja. Minden gyógytárban és drogériában kapható. Egy doboz ára 10 dinár.

Lifka Mozi
Márc. 16—19-ig, csütörtök—vasárnap
Goliát Armstrong
(A fekete hegycs fantomja) Igalmas kalandordráma, I. rész 7 felvonásban. — Főszereplő: Amerika legerősebb embere
E mo Linkoln.

üvegcsiszolás, tükörgyártás, tükörjavítás és rézfoglalás
Alba Novisad, Kamenička 15.

GILETTE
és mindennemű önbortváló késeket felelősség mellett a legújabb rendszerű motorikus tűzre berendezett gepen 3 K-ért azonnal utja kőszörölők.
DEUTSCH IZIDOR OPTIKUS, SUBOTICA.
Videki rendelémet kérem a késeket ajánlatot leveleiben beküldeni!
2455 c

Emeletes ház
üz ethelyiségekkel virág központjában eladó. Komoly referentansok „Schmolka” hirdetőioldjában Novisad, Futoska ul. 24. Telefon 276 sz. erdek ödhetnek.

Povenszki és Társai
gépiakatos, kazánkovács és reszelővágó műhelye (Segedinski vinograd 110.1. sz.)
Elvállalnak bármily gazdasági gépek, cseplőgámiturák, gőzgepek és robbanómotorok javítását, átalakítását, gőzokmolekban magánjárókka való átalakítását, cilinderturásokat, vidéken is, bármily természetű esztergályos kazánkovácsmunkát, rézművesmunkát u. m. teljes tűzszekrények újítását, szőlőpermetezők, palinkafőző üstök javítását, újítását, kut- és tűzőlöszivattyúk stb. javítását, Worthington-szivattyúk, gőzjelzőtörök, legkompresszorok stb. kijavítását. A munka szakszerű pontos kivitelezéssel felelősséggel vállalkunk. elhasznált reszelőket újra vágunk, cserélünk, új reszelőket, raspoljakot, cipészraspoljakot állandóan raktáron tartunk.

FEDEZŐMÉNEK AMERIKAI ÜGETŐK
Kilométer rec.
LATAVIEC sötét pej 1:30
EZERMESTER fekete 1:32
ARGONAUT S. sötét pej 1:29
GRODEK pej 1:28
ELŐJEGYZÉSEKET MÁR MOST ELFOGAD
IFJ. GERBER NANDOR
1764 STARI BEČEJ.